

VAJAT ERP

DOK HOLIDEJ

BROJ: 67

CENA 2 D.

VIKEND ROMAN

PETI UBICA

**ČITAJTE SLEDEĆU SVESKU
CRTANIH ROMANA**

CRTANI ROMANI

CENA 2 D.

199

Revolverašev dug

**SVAKOG 1-og, 10-og i 20-og
U MESECU NOVA SVESKA!
64 STRANE-2 DINARA!**

PETI UBICA

NASLOV ORIGINALA:

WILLIAM MARK:

„Wes Hardin schoss“

Copyright 1970 by Martin Kelter Verlag

PETI UBICA

Pet zločinaca ugasilo je u Tombstonu život mladog saveznog šerifa Morgana Erpa.

Vajat Erp nije ni najmanje sumnjao u to da su kugle, koje je njegov najmlađi brat zaustavio svojim telom, bile namenjene njemu.

Bacač noževa — Frank Stilvel — bio je prvi iz razbojničke bande sa kojim se Vajat obračunao. Našao ga je gore, u Taksonu, na železničkom nasipu, upravo pred lokomotivom Arizona Reilveja, u koju je nameravao da uskoči.

Jednooki Pet Spens bio je drugi. I on je umro u Taksonu, baš u momentu kada se spremao da ponovo napadne čuvenog maršala iz Dodža.

Treći je bio zloglasni desperados, poznat kao Sirli Bil, bezobzirni bandit i višestruki ubica, koji je na celoj teritoriji bio strah i trepet. Vajat Erp se sukobio sa njim na glavnoj ulici u Sajl Nejkiyu i ubio ga u revolverskom dvoboju.

Par nedelja kasnije čoveka iz Misurija je u Sonori napao podmukli melez Florentino Kruz, nazvan Indijan Čarli, ali je pri tom i on ubijen.

Četvorica, od tombstonske bande ubica su dobila zasluženu kaznu.

Ali, bilo ih je petorica!

Ko je bio peti?

U Žutoj dolini Vajat Erp je imao jedan sudbonosan susret: grupa Indijanaca predvođena već legendarnim apaškim poglavicom Kočizom, zaustavila je njegova laka kola, na kojima je sedeo sa svojim prijateljem Dokom Holidejem i jednim mladićem. Maršal je od poglavice saznao da se gore, u gradiću Badlend, u jednoj krčmi neko hvalio kako je ubio Vajat Erpovog brata.

Od toga časa čoveka iz Misurija i njegovog pratioca mučilo je samo jedno pitanje:

Ko je bio taj čovek?

Svi do sada likvidirani razbojnici pripadali su onoj, sve do pre pola

godine značajnoj, Klantonovoj bandi čiji je vođa bio Ajk Klanton, koga su se svi toliko bojali. Tokom potere za ubicama svoga brata Vajjat je dva puta naleteo na Ajka Klantona, ali, izgleda, da je nekađašnji „lav od Tombstona” i „kralj od Arizone”, kako je samog sebe nazivao, potpuno napustio svoj pređašnji način života. Čovek iz Misurija mu nije mogao dokazati nikakvo učešće u poslovima „Klantonaca”, koji kao da su ponovo oživele.

Ajk je tvrdio:

— Ja samo tražim svog brata Fina.

Izgledalo je da je smrću meleza Kruza šerifov zadatak završen.

Indijan Čarli je bio poslednji koji je tačno mogao da kaže ko je bio peti čovek, ali on je to poneo sa sobom u grob.

Poglavica Kočiz, koji je, kao ni jedan drugi Indijanac, uživao jednaki ugled i poštovanje kako kod belaca tako i kod crvenokožaca, opisao je šerifu toga čoveka, čoveka koji se u salunu u Badlendu hvalio ubistvom Morgana Erpa.

Badlend je bio malo mesto, gore, u brežuljcima Hilsa. Samo to nisu bili pitomi, blagi brežuljci, kako bi ih čovek zamišljao, sudeći po njihovom imenu, nego, naprotiv, bregovi sasvim pristojne visine.

No maršal iz Dodža i Džordžijanac Holidej su bili navikli i na veće napore pri jahanju, zahvaljujući svojim krstarenjima kroz kanjon Kolorada. Onog momka su sa kolima otpratili do Aršava a oni su nakon oštrog jahanja stigli gore do Badlenda.

Bez i jedne reči su oba ova oče-ličena čoveka, koji su već toliko hiljada milja jahali zajedno, zavladaali ovaj naporan put.

Sada je u jednoj dolini pred njima ležao gradić. Sivosmed kao svi gradići na zapadu, sagrađeni od drveta, sa četrdeset ili pedeset kuća, jednom glavnom i dve poprečne ulice.

Pogled na Badlend nije im baš bio prijatan.

U susret im je na lakim dvokolicama dolazio sedokosi čovek sa cilindrom na glavi, a prijava, bela košulja bila mu je, uprkos žege, zakopčana oko vrata. Nosio je strahovito zaprljano crno odelo i potpuno prašnjave cipele. Lice mu je bilo upalo, sa dubokim borama.

Kada je primetio jahače, zaustavio je kola, stavio jednu nogu na stepenicu, podbočio se na koleno i počeo češkati svoj obrasli podbradak. Žmirkajući upaljenim očima, gledao ih je dok su prilazili.

Kada su stigli do njega, poviče im čovek smešno piskutavim glasom:

— Nećete valjda gore, u Badlend, džentlmeni?

Vajat zaustavi svoga vranca i odgovori:

— Ipak, mister, nadamo se da nemate ništa protiv toga.

— Protiv vašeg dolaska, naprotiv! Već iz profesionalnih razloga ne bih smeo imati ništa protiv!

— A šta ste po zanimanju, mister? — upita vrlo zainteresovano čovek iz Misurija.

— Pogrebnik, mister.

Prijatelji se brzo pogledaše.

U to stari zagrakće:

— Za pola godine nisam toliko zaradio kao u poslednja tri dana.

— Epidemija? — upita Vajat.

— Moglo bi se i tako nazvati. Ali onda dvonožna i to s jednim velikim revolverom...

— U gradu je, dakle, neki revolveraš — upita maršal.

— Koji je? — dodade Holidej.

— Đavo bi ga znao. Prekjuče je stigao i sišao pred salun „Ubica”...

— Lepo ime — dobaci ironično Dok Holidej.

Sedokosi pogrebnik potvrdno klimne glavom.

— Da, ali sve do prekjuče to ime nije imalo baš to značenje...

Kockar stavi cigaretu među blistavo bele zube i zapali šibicu na noktu od palca, pa sa zadovoljstvom povuče dim.

— Mislite li da je do sada samo prvoklasni vlasnikov brendi zasluživao taj naziv? — reče Holidej.

— Tačno! — odgovori stari.

— Onda neću propustiti priliku da posetim salun „Ubica”!

— Toga ćete se sasvim sigurno odreći — reče čovek, koji je više od pola stoleća živio od toga, što je druge ljude, koji više nisu mogli imati ništa protiv, otpratio do večne kuće. — Kada je stranac došao, odigrao je sa Bogomil Flinom partiju pokera. Kunem vam se da je Flin bio stari vatreni lisac...

— ...i da se sada taj lisac ohladio — dovrši Holidej započetu rečenicu.

Stari ga je odmeravao sa nekom mešavinom sažaljenja i prezira, pa konačno zakrešta:

— Baš biste vi, mister, morali da budete manji od makovog zrna. Čini mi se da stranac, kad vidi ljude u crnom odelu...

— ...vidi crveno kao bik — prekine ga kockar ponovno.

— Tačno. Pogađate, mister. Da, tada sve vidi crveno. Znači, uviđate i sami da je bolje, ako sa svojim prijateljem u velikom luku obićete grad, jer — dodade on zainteresovano — ne mogu verovati da je Badlend vaš cilj.

— To i nije — odgovori Vajat — ali vi ste hteli da dovršite priču.

— Da li sam to baš hteo? — upita stari, vrebajući i odmeravajući sada i maršala ispitivačkim pogledom. — Hm, može biti. Dobro. Dakle, Flin nije bio mekušac, a nije bio ni mamina maza. Ali, prvo je izgubio partiju za zelenim stolom a odmah zatim i onu sa revolverom.

— Čini mi se da Flin nije bio zadovoljan s gubitkom partije pokera — upita kockar kroz oblak od dima.

Pogrebnik se važno počesa po potiljku.

— Hm, s te strane do sada nisam razmišljao o toj stvari. No, čovek nije ni stigao da razmišlja o tome jer uzbuđenjima nije bilo kraja. Pa, tačno je da je Flin imao nešto protiv strančeve sumnjive sreće.

— Otkud znate da je sreća bila sumnjiva? — upita tiho Holidej.

— Zato što je Flin potegao kolt.

Holidej klimne glavom i dodade:

— Objašnjenje je očevidno.

Pogrebnik protrlja crvene, upaljene oči i isturi usta sve do nosa s ogromnim borama.

— Da, to je bilo prvo zlo za ljude. Ja sam dobio prvu mušteriju. Juče pre podne Bobi Hegalej je igrao sa strancem.

— I taj je imao nešto protiv strančeve kartaške sreće, pa ste stekli i drugu mušteriju — reče Holidej i nasloni se na sedlo, smeškajući se starome.

Ovaj razrogači oči.

— Hej, odakle to znate? Tačno je u dlaku! Revolveraš je brže potegao kolt od Hegaleja i...

— Bilo je to strahovito teško pogoditi.

— Ako već sve znate, onda više ništa i ne treba da vam pričam o tim događajima.

— Pa nećete nam valjda uskratiti to zadovoljstvo mister...

— Sa dopuštenjem — Džems Ernus Hevenhelp.*

„Prikladno ime za pogrebnika“, pomisliše obojica. Ali ih je Hevenhelp već dalje izveštavao.

— Nije se sve svršilo sa Bogomilom i Hegalejem. Jutros je u grad došao Rod Farlej. Ako vam sada kažem da je on najbolji strelac u celome kraju, verujte da je tako i prestanite da se šalite. Rod Farlej je bio momak koji bi se mogao meriti sa najboljim revolverašima tamo preko, u Tombstonu, na primer sa Sirli Bilom, Spensom i Stilvelom...

— Sa ovima se sada možete i vi meriti — uzvratil Holidej ironično. — Ova tri džentlmena su mrtva.

— Mrtva...? Sirli Bil? Ali... to prvi put čujem. Tačno... da, kažu da se Frenk Stilvel gore u Taksonu sudario sa Vajatom Erpom. I o Pit Spensu sam nešto čuo, ali Sirli Bil... Ali ipak Rod Farlej je bio momak koji je svakom prvorazrednom razbojniku mogao usijati pakao.

— I onda je, dakle, stranac usijao bar „ubice“.

— Ma ne! Izašao je sa njim na ulicu, kako bi svako mogao da vidi tok borbe. Kad vam kažem da Far-

lej ni do pola nije izvukao kolt iz futrole, onda će vam to konačno sigurno biti dovoljno i otvoriće vam oči.

— Oči će nam sigurno otvoriti. — izjavi kockar — jer sada ni za pet hiljada dolara ne bih obišao Badlend.

— Ali... — promuca stari i podiže svoju trapavu ruku.

— Možda ćemo se još videti — reče Vajat i priteže uzde.

— Neće mu to baš biti drago — hladno primeti Dok — jer ne zna ko treba da plati troškove pogreba za naše leševe...

Došli su do glavne ulice, koju kuće nisu zatvarale onako kako je to inače bio običaj u drugim gradovima. Stajala su kao nejednaki zubi u različitim udaljenostima od ulice.

Ali kod samog ulaza u grad iz daljine se videla reklama saluna „Ubi-ca“.

Dve kuće pred njim, nešto uvučena, nalazila se kancelarija mesnog šerifa. Mala, belo obojena, drvena kuća.

Vajat se uputi prema njoj, sjaši i dobaci kockaru uzde svoga konja.

Tada se škripavim stepenicama popne na verandu i kratko zakuca na vrata.

Iza verande je bila službena prostorija, u kojoj je, zahvaljujući gustom zastrtom prozoru, bilo veoma mračno. Savezni maršal, još zaslepljen blještavim svetlom sa ulice, imao je muke da bilo šta razazna u njoj.

Iz pozadine prostorije čuo se mukli zvuk hrkanja.

* Hevenhelp — nebeski pomoćnik

— Šerife!

— Daaa! Pa šta je opet? Šta hoćete, Kid? Ah, pa to uopšte niste vi! A ko ste onda? Svejedno je! Nemam sada vremena. Sat i po je trajao pogreb. Sveštenik će biti sledeći koji će otići u pakao. Za to ću se ja pobrinuti. Taj bezbožni tip pušta ljude da stoje na groblju sve dok mu se noge na sabiju u trbuh! Eh, gde je bio...

Vajat začu kako neko otvara bocu, a onda do njega dopre poznati zvuk kлокotanja.

— Nemojte se uznemiravati, šerife. Hteo sam samo jedno obavestjenje.

Bum. Čuvar zakona je bučno spustio bocu.

— Obavestjenje? To volim. Hik!

— štucao je. — Too mnogo volim!

Vajat priđe dva koraka napred i reče grubo:

— Šerife, tražim čoveka koji mora da je pre par dana bio tu.

— Jednog čoveka? To mi se već nimalo ne sviđa! Uvek traže nekog čoveka. Retko kada ženu. Samo moj prijatelj Mek još uvek traži ženu. A već sam mu stotinu puta rekao da u tom, od boga napuštenom mišjem gnezdu, nikada...

— Čovek koga tražim ima žućkaste oči, visok je i širokih ramena, smeđokos i nosi kaubojsko odelo.

Neko vreme je vladala grobna tišina. Tada se u prostoriji opet začuše šumovi koji prate naglo ispijanje rakije.

— Volim takav opis. Šta vam je, čoveče? Pa tako ovde izgleda svaki drugi čovek. Ja, na primer. Pogledajte me: visok sam i imam smeđu kosu. Imam i široka ramena, i samo sa očima nije sasvim u redu...

— Čovek je bio tu, u jednom salunu.

— Salunu?

— Da, salunu!

— Čujte, mister, tu postoje četiri krčme, a svaki južnjak svaku od njih zove salun!

— U redu, šerife. Hvala. To bi za sada bilo sve.

Vajat je hteo da pođe. U tom u uglu kancelarije, u kojoj je čovek iz Misurija više nazirao nego video šerifa, neki predmet bučno pade na pod. Čulo se stenjanje. A zatim je opet odjeknuo gostoljubivi glas čuvara zakona:

— Vi imate najjače živce koje sam ikada video. Šta vi tu tražite, čoveče, šta hoćete? Popnite se na vašu ragu i kupite se. U Badlendu je kao da je sam đavo došao iz pakla!

— Ako time mislite na stranca koji je ustrelio tri građanina, tada...

— Znaite za to? — reče čovek, približavajući se. — I uz sve to još ste tu? Čoveče, u Badlendu se niko više ne usuđuje da izađe na ulicu.

— Preterujete. Na primer tu sam ja — a i moj prijatelj.

— Šta, vi imate još i prijatelja? Do đavola! Čistite se obojica! Ali brzo! Pre svega ne želim da iz mršave gradske blagajne plaćam drvo za još dva sanduka, a, osim toga, ne želim da opet još dva sata stojim na groblju.

Sada je debeli šerif stao pred Vajata. Bio je zaista visok i plećat, ali mu je ogromno telo izgledalo kao prazna vreća.

Košulja na grudima mu je bila širom razdrljena.

Šešir je zabacio daleko na potiljak, gledajući u maršala suženim, nepoverljivim pogledom. Masivna glavurda je izgledala kao nasade na ogromnom telu bez vrata, tako da se Vajat Erp nije mogao otresti neugodnog osećaja, da bi ta glava svakog časa mogla da se odvali od trupa i otkotrlja sa ramena ovog vrlog čuvara zakona.

— Dakle, dobro, vi tražite čoveka koji je bio u salunu i koji ima zelene oči...

— Žute!

— Pa, što se mene tiče, može i žute. Čujte, mister, zar se i vama ne čini da je to sve velika glupost? Sada bih mogao sa vama da prođem kroz grad i da vam pokažem više ljudi sa smeđim očima nego što bi vama bilo potrebno.

— Taj je bio u salunu!

— Salunu! Gluposti. Već sam vam objasnio kako stoji s tim.

— Dobro, onda ostajte zdravo šerife — reče Vajat i uputi se svo- me konju.

Šerif oprezno izviri na ulicu. Kako nije opazio nikoga ko bi mu mogao ugroziti dragocenu debelu trbušinu, on izađe na verandu.

— Hej, mister, čujte, pa rekao sam vam da se što brže gubite iz grada. Ne poznajem vašeg čoveka i možete mi verovati da ćete se gadno provesti ako se mogu sa...

— Nemojte da iskrivite vrat! — dobaci mu podrugljivo Džordžijanac. Zatiim se obojica vinuše u sedla i odjahaše dalje.

Za to vreme sa istoka je ujahao u glavnu ulicu jedan konjanik na belcu, koga su na maloj udaljenosti sledila još dvojica na riđanima. Sva trojica se zaustave na desnoj strani ulice u blizini velikog salu-

na i tu brzo skliznu iz sedla. Onaj koji je jahao belca dobaci drugoj dvojici kratak pogled, namesti svoj dva velika revolvera više napred i vrati se nekoliko koraka nazad, pa stade nasred ulice.

Bio je to visok, mršav, koščati momak s hladnim plavim očima i isturenim jagodicama. Imao je na sebi kariranu košulju neodređene boje, svetlo sivi prsluk, sive pantalone i plavu maramu oko vrata, kojoj je dugi kraj visio preko levog ramena. Čizme su mu bile prašnjave i prevelike.

Vajat Erp i Dok Holidej mehanički zadržase svoje konje na levoj strani ulice.

Momci su stajali možda dvadesetak koraka udaljeni od njih, tako da su ih mogli dobro videti.

U tom momentu jahač na belcu odlučno diže glavu i drekne bezbojnim glasom:

— Izadi, stranče! Hoću da govorim sa tobom o Rod Farleju!

Ubrzo se otvore pokretna vrata saluna i izađe čovek kome su oba prijatelja mogla da vide samo desnu stranu.

Holidej tiho zviznu. I u maršalovom pogledu se iznenada moglo opaziti nešto kao čuđenje.

Stranac priđe do ograde verande i pogleda u susret čoveku koji ga je zvao.

— Jesi li ti to mene zvao — upita glasom, koji je podsećao na zvecket metalnih novčića kada padaju jedan na drugi.

— Da, ako si ti čovek, koji je jutros ubio Roda Farleja! — odgovori došljak grubo.

Tada stranac izađe na ulicu, zveckajući mamuzama i zaustavi se na

sredini, tačno sedam jardi pred dugajlijom.

— Slušaj, momče! Nisam nikoga ubio. Ali ako ponoviš ono što si rekao, onda ti mogu odgovoriti samo kao i tvome prethodniku, naime: vuci!

Činilo se kao da je protivnik nešto prebledeo.

— I ja se zovem Farlej, stranče. Pokojnik je bio moj brat. Ovi ljudi su došli na ranč gde sam radio da mi saopšte šta se tu dogodilo. Došao sam da se obračunam sa tobom.

— I ostaješ pri svojoj tvrdnji da sam ga ubio?

— Da, ti si ubica!

— Vuci! — prosikta stranac.

Edvard Farlej je bio brz čovek. Izvukao je revolver iz futrole sve do bubnja.

Ali ga tada već pogodi strančev hitac.

To se dogodilo tako brzo, da je ljudima na ulici zastao dah.

Maršal pogleda kockara.

Ovaj samo besno prigušeno procedi jedno ime, koje je svako na zapadu poznavao:

— Ves Hardin!

Vajat Erp je za trenutak isto pomislio, ali sada odmahnu glavom.

— Nemoguće! Hardin je sedamdesetčetvrte osuđen zbog ubistva i otađa je u Fort Vortu.

— I ja sam to mislio. Ali možete li mi onda reći ko je taj momak?

Strančeva kugla oborila je kaubojka kao da ga je neko udario maljem i on je ležao nepomično na zemlji.

Stranac baci pogled preko, prema Farlejevim pratiocima, što su ga doveli u grad, da bi osvetio svoga brata, a koji se sada bez

reči vinuše u sedla, spremni da odjašu.

Vajat okrene glavu i vide da su vrata šerifove kancelarije zatvorena.

Tada on blago mamuznu svog pastuva i u tri skoka se nađe nasred ulice.

— Pa šta sada...? Nećete valjda ovoga ostaviti ovde da leži!

Stranac, koji se već okrenuo, zabaci glavu i pažljivo oslušnu metalni zvuk toga glasa, a onda povika:

— Momci su poštteni! Hoće da i pogrebni nešto zaradi.

Čovek iz Misurija oštro pogleda stranca.

— Nisam vas ništa pitao! — odreza pa se okrene opet prema kaubojima i reče odlučno: — Napred, dignite ga i privežite na njegovog konja. Vi ste ga doveli sa ranča, vi ga i vratite.

Ustežući se, obojica opet kliznu iz sedla.

Tada iz saluna izađe herkuleski građen čovek, ali sa pravim majmunskim licem. Prođe tremom, skoro se sruči niz stepenice i stade nedaleko od stranca.

— Ostavićete ovoga tu da leži! — urlajući zapovedi dvojici kauboja i uputi se prema sredini ulice.

Vajat smesta skoči iz sedla, pusti uzde i prepreči mu put.

Orijaš nastavi dalje i upravo kada je hteo da zamahne već ga u vrh brade pogodi strahoviti udarac maršalove leve pesnice. Udarac je bio tako precizan i jak, da je orijaš zadrhtao celim telom i sručio se, pokleknuvši na desnu nogu.

Iz saluna ispade još jedan čovek. Poteže revolver

Ali ga već zaglunu pucanj iz bantlajn specijala čoveka iz Misurija. Revolver mu ispade iz ruke i pade iza njega na stepenište.

Stranac je ovu scenu radoznalo promatrao, pri čemu su mu se oči sve više sužavale.

— Ko ste vi? — zakrešta konačno.

— Zovem se Erp.

— Erp...?

Revolveraš razrogači oči. Tada se naglo okrene, a pogled upije u Doka Holideja, koji je do sada nepomično sedeo na svom konju.

Shvatio je i ukopčao brže od munje: ako je taj energični i đavolski brz čovek Vajat Erp, onda ni Dok Holidej nije mogao biti daleko.

I zaista, on je sedeo na svom šarcu, preko, elegantno obučen, uspravan, prividno potpuno nezainteresovan, a ipak u svakom deliću sekunde spreman da za svoga prijatelja stupi a borbu.

Stranac se podboči i stane raskrečenih nogu.

— Hm, dakle, Vajat Erp. Ako je tako — obrati se opet kaubojima — onda, naravno da morate uraditi ono što kaže. Hajde, natovarite ga na to kljuse!

Kauboji otrčase do mrtvaca, odnesoše ga do belca i položiše popreko preko sedla.

Ubrzo zatim su odjahali iz grada.

Strelac pogleda grdosiju, koga je maršal udesio jednim jedinim udarcem tako da još nije došao k sebi.

— He, nisam ni znao da ovde imam pomoćnika — reče podrugljivo i krene prema tremu saluna. Kada je stigao gore, podiže revolver i zatakne ga za pojas čoveku,

kome ga je Vajat hicem izbio iz ruke.

— Ne plači, dečake. Bio je to Vajat Erp. Ne treba da se stidiš — reče i uđe u salun.

Iza širokih strančevih leđa zanjihala su se ulazna vrata.

Vajat uhvati svoga vranca za uzde i ne obazirući se na orijaša, koji je tek sada dolazio k sebi, krene prema Doku Holideju.

Ovaj opet izusti samo dve reči:

— Ves Hardin!

— Prosto u to ne mogu da poverujem, ali nije isključeno.

Holidej baci pogled preka prema salunu „Ubica” i reče:

— Jedno je u svakom slučaju sigurno: opet smo u pogrešnom gradu.

Vajat duboko uzdahne, pa dodade:

— Besumnje! Gledaćemo da što pre krenemo dalje.

Holidej odmahnu glavom.

— To nema mnogo smisla. Taj čovek bi nas sledio.

Vajat je to dobro znao. Da li je revolveraš bio Džon Veslej Hardin ili ne, bio je od najopasnije vrste, strelac neshvatljivo brzih refleksa, koga niko ne bi lako pobedio.

— Do sada sam znao samo jednog revolveraša, kome bih u borbi protiv njega dao šansu — reče maršal tiho.

Holidej odmahnu rukom.

— Poznajem dvojicu koji bi ga tukli.

— Vraški je brz — dodade maršal.

— Zato baš i mislim da je to Ves Hardin.

Vajat slučajno pogleda u poprečnu ulicu na suprotnoj strani i opazi na jednom od stubova trema tablu

sa natpisom — „salun” i samo pogledom upozori Doka na to.

— Ol rajt. Nadam se da tu ima brendija. Inače bih već sada morao da posetim salun „Ubica”.

Bilo je brendija ali tako lošeg, da je kockar odgurnuo čašu već posle prvog gutljaja.

Vajat se desnim laktom nasloni na šank i obazre se po točionici.

Gostima ne beše ni traga.

Gostioničar, mršav, bledoliki čovek retke kose, bio je veoma nervozan i stalno je rukom prelazio preko lica.

— Lokal je prazan otkad je stranac u gradu. Pre nekoliko minuta opet je praskalo!

— Ne interesuje nas — odsečno odgovori maršal. — Tražimo našeg prijatelja.

— Aha.

— Bio je tu pre nekoliko dana.

— Kod mene?

— Da.

— I — šta sad vi hoćete...

— Visok momak širokih ramena, smeđe kose sa žućkastim očima i u kaubojskom odelu.

Gostioničar opet nervozno pređe rukom preko lica.

— Žac mi je. Tu prolazi toliko gostiju da ja...

— Malo pre ste tvrdili da je već danima prazno? — prekide ga Holidej.

— Da, da, ali...

— Čovek je bio ovde pre tri ili najviše četiri dana.

— Ipak, ne mogu da se setim.

Holidej izvadi revolver iz futrole i zavrte bubnjić.

— Kažu da je proketo nezgodno iznenada izgubiti pamćenje.

Gostioničar ustuknu korak od šanka.

— Šta to treba da znači?

Kockar je još uvek držao kolt u rukama.

— Da se to u većini slučajeva ne svršava samo sa gubitkom pamćenja. Čovek u tom slučaju može izgubiti mnogo stvari. Recimo jedno uvo, prst — i ako postane gusto, moraće se odreći i važnijih stvari: na primer, srca'...

Gostioničar se zabulji u njega odsutnim pogledom.

— Kako to da shvatim, mister?

— Ali — sa rupom u srcu dotični će se sigurno morati odreći i celog tog organa.

— Ali, pa tada je čovek — mrtav?

Kockar se nasmeja.

— Neverovatno brzo shvatate, mister!

Gostioničar ustukne sve do zaves iza svojih leđa.

— Ostanite tu! — dovikne mu Vajat Erp.

— Ostaće on tu — reče Dok Holidej. — A šta bi bilo od njega kada bi bio mrtav?

Bledoliki gostioničar opet pređe rukom preko lica.

— Dakle, još dva ban...

— Još dva bandita? — ponovi Holidej. — Samo mirno dajte sebi oduška, mister. Mnogo vam se već i ne može dogoditi: stari Hevenhelp je u formi sa svojim sanducima.

Gostioničar je gutao pljuvačku, pa onda promuca:

— Dakle, ako dobro razmislim, da, sećam se stvarno nekog momka, koji je bio tu i koji bi odgovarao vašem opisu. Sedeo je tu, preko, za stolom kod vrata.

— I kuda je nestao?

— Odjahao je.

— Jeste li mu čuli ime?

— Nee...

Vajatov glas je postao oštrij:

— Trebali bi bolje da razmisлите, čoveče!

— Ne — da — to jest... ime mu stvarno nisam čuo. Sedeo je sam, tiho i mirno, popio svoju čašu piva i odjahao dalje.

To nije istina. Ni najmanje nije bio miran. Naprotiv. Prilično se bučno razmetao, pio je kao smuk i govorio mnogo gluposti.

— To ne znam.

— Ali to bi trebalo da znate, jer ste bili prisutni. Stajali ste iza šanka i tačno čuli ono što je pričao...

Holidej potkrepi maršalove reči time što je opet izvukao svoj revolver, sada iz desne futrole i čačkao oko njega.

— Ipak... — mucao je gostioničar, prebledevši — govorio je našem šerifu, da je predebeo — i, na žalost, u tome je imao pravo. I onda...

— Šta onda?

— Onda je pričao svoje doživljaje. Prsio se kao junačina. Hm, mora da je pošteno popio, inače ne bi toliko trabunjao.

— Još pre nepunog minuta ste govorili da je samo tiho pijuckao svoju čašu piva!

— Ne, sada znam sasvim sigurno: bio je prilično pripit. Verovatno je već na drugom mestu nešto popio. U svakom slučaju se hvalisao svojim navodnim podvizima.

— Podvizima? — ote se maršalu osorno.

— Da... — brbljao je sada gostioničar otvorenije, jer je oba stranca držao za skitnice. — Hvalisao se s tim prokletim pričama iz

Tombstona. Sumnjam da će vas to zanimati.

Međutim dva gosta se pretvoriše u uho i maršal reče:

— Govorite dalje!

— Pa, hvalio se da je učutkao nekog dosadnog šerifa...

Vajat Erp se morao savladati.

— Jesu li ti dosadni šerifi i suvišni? — upita hladno Holidej.

— Ha... — smešio se gostioničar — valjda se slažemo s time da je ta bagaža mogla još nekoliko godina ostati na istoku i pustiti nas da se tu najpre snademo.

— Bandit! — prosikta maršal.

Gostioničar skupi obrve.

— Šta ste rekli?

— Rekao sam da si bandit, sasvim običan prijaviti bandit. I ako sada ne čujem sve o tome tipu, loše ćeš se provesti!

Gostioničar ponovno proguta pljuvačku. Iznenada je imao osećaj da mu se grlo steže.

— A šta biste još hteli da znate?

— Kuda je nestao taj čovek?

— Odjahao je. Ali pre toga je ipak imao još na vratima neku svađu sa jednim Indijancem.

— Šta se tu dogodilo?

— Sigurno se sudario sa Indijancem i lupio ga. To mu se u svakom slučaju osvetilo, jer čini mi se da se crveni u to bolje razume.

— Da budemo kratki — prekine ga Holidej. — Indijanac ga je izmlatio?

— Izmlatio?! Nije, bila je to neka vrsta udarca bridom ruke, koji ga je odmah izbacio iz borbe.

— Dalje! — navaljivao je Vajat.

— Zatim se vratio još jednom i raspitao za crvenoga, ali ovoga niko nije poznavao. Imam i ja tu

neko Indijanca koji pomaže u hotelu, ali on nije bio tu...

— I?

— To je sve što znam. Čovek se vinuo u sedlo i...

— Kakvog je konja jahao?

— Ne znam. Konačno, ja sam ovde...

Klik — začulo se natezanje obarača revolvera u kockarevim rukama.

— Dakle, jahao je na svetlom šarcu. Ali ne bih se na to zakleo.

Holidej stavi kolt u opasač.

— To je već prilično tačan opis, mister. Hvala vam. Za ovaj zmijski otrov vam neću platiti, jer bih vas inače morao tužiti zbog pokušaja ubistva trovanjem. Do viđenja, stari.

Obojica napustiše salun.

Kočiz je, dakle, govorio istinu. Pre četiri dana je bio ovde čovek, koji se hvalio da je ustrelio Morgana Erpa.

Peti čovek iz bande ubica u Tombstonu!

Sigurno je gostioničar znao i više, ali sada je pretila opasnost da počne lagati a time bi im samo odmogao. Za početak su dosta znali.

Peti čovek mora da je bio u nekoj drugoj krčmi, pre nego što je došao u ovu malu prljavu kantu.

— Tipujem na salun „Ubica” — reče Holidej.

— Zašto — upita Vajat, penjući se u sedlo.

— Jer jedva da ima čoveka koji voli da popije, a koji bi projahao kraj tako velikog bara.

— Ne razumem.

— I ne možete, jer ništa ne pijete. Pijanica živi u zabludi da se u velikoj krčmi ne toči samo mnogo nego i dobro piće.

— Vi to morate znati.

— Tako je.

— Dakle, idemo u salun „Ubica”.

Glavna ulica je bila pusta, uprkos dobu dana kada inače vlada šarolika gužva.

Dok Holidej i Vajat Erp zavezaše svoje konje za balvan za vezivanje konja i udoše pod nastrešnicu.

Dok je Holidej zastao levo, kraj prozora, Vajat Erp je udarcem rastvorio pokretna vrata.

Pored šanka je stajao stranac.

Nedaleko od njega stajala su ona dvojica, koja su mu malo pre hteli pomoći, ali koji izgleda uprkos tome ni sada još nisu stekli njegovu naklonost.

Ugledavši maršala, povuku se od šanka i natraške kliznu sa strane prema izlazu.

Herkuleski građeni Džoni Kaldvel izgubljeno je gledao u maršala. Udarac, kojim ga je čovek iz Misurija oborio, neće zaboraviti dogod bude živ.

Niko ga još nije oborio udarcem pesnice, a da ne govorimo o tome da bi od jednog jedinog udarca tako klonuo.

Mršavi je bio sasvim drugi tip, osrednjeg rasta. Kas Flovers bio je strah i trepet u celoj pokrajini, poznat kao momak koji nije propuštao priliku da se koristi brzinom svojih pesnica.

Samo sa strancem nije zametnuo kavgu. Video je kako je pao Rod Farlej.

Zato se držao pasivno, jer je shvatio da će samo tako dobro proći, ako se drži uz stranca.

Visoki stranac s tvrdim, čelično plavim očima i od sunca i vetra opaljenim licem bio je, dakle, poznati maršal Erp! Prvo je Flovers pokušavao da se teši sa tom činjenicom. Ali kasnije ga je iz minuta u minut sve više kopkalo to što mu je tako kratkim postupkom očitana bukvice.

Već punih četvrt sata razmišljao je o osveti.

Da, nekadašnji postavljatelj praga Kasius David Flovers iz malog teksaškog grada Larita, bio je dovoljno usijane glave da se nosi mišlju o osveti Vajatu Erpu.

Još više ga je na to gurala okolnost da mu se stranac nije ni zahvalio za intervenciju, imajući za njega samo podrugljivu utehu.

Osvetiću se ja tom prokletom Erpu!

Kada je tu svoju nameru saopštio Kaldvelu, ovaj je samo češkao neobrijanu bradu, a kao rezultat ne malog umnog napora rodila se primedba:

— Ako je on Vajat Erp, onda moraš računati sa time da onaj tip u crnom odelu nije njegov privatni ispovednik, nego Dok Holidej!

Flovers je ruku, koju je malo pre okrljila maršalova kugla, umotao maramicom i neprestano je pritiskao drugom rukom.

— Misliš li ti to ozbiljno?

— S time moraš računati.

Kas Flovers postupio je kao i uvek do sada u svom besmislenom životu. Odlučio je da ne gleda tako crno, to jest, da onaj drugi nije Dok Holidej. I da nije baš sasvim sigurno da je i jedan od njih uopšte Vajat Erp.

Njegova računica je bila fatalna!

Kaldvel je skoro bio na vratima, kad je sa užasom opazio kako se Flovers, koji se povlačio pred njim, povređenom desnicom hvata za revolver.

Uto se začu zveket razbijenog prozorskog stakla i metak zazviždi salunom.

Kasius David Flovers zaurla.

Revolver mu odleti sve do šanka.

Svi pogledaše preko, prema prozoru.

I stranac, koji je stajao naslonjen na šank pored maršala.

Iza razbijenog prozora stajao je Dok Holidej, kome se u ruci još pušio revolver.

Flovers urlajući polete prema vratima, baci se ramenima na njih i izađe napolje. Još uvek stenjući od bolova, pritiskao je ruku koja je sada jako krvarila i otetura se prema kući doktora Flimberta.

Kaldvel se nije ni pomakao s mesta.

Stranac se lagano okrenu.

— Ipak — reče poluglasno — to je bilo uverljivo. Nema sumnje: Vajat Erp i Dok Holidej!

— A ko ste vi? — upita brzo Vajat.

Stranac okrene glavu. Nešto nespretnim pokretom podiže šešir. Lice, koje je čuvar zakona ugledao, nije baš bilo prijatno. Čupava crna kosa uokvirila je nisko čelo. Nad očima, koje su imale u sebi nešto kreolsko, strčale su guste crne obrve. Oči tamne i malo razroke, kao da su bile stisnute od jagodičnih i jako istaknutih čeonih kostiju. Nos mu je bio kratak i kao da nije baš pristajao uz to lice. Mala usta su se izgleda sva pretvorila u gornju usnu. Izgledalo je kao da čovek neprestano uvlači donju usnu u usta.

Istaknuta, šiljata brada duboko izdužena nadole, isticala se kao i čeonke kosti. Neku posebnu crtu celome liku davala je kosa, koja kao da je od slepoočnica zarasla sve do obrva.

Čovek je mogao imati oko trideset godina.

A toliko je otprilike imao i Vesli Hardin!

Vajat se setio da je tada, nakon hapšenja zloglasnog teksaškog revolveraša, video jednu njegovu fotografiju.

Ali, ne bi se baš mogao zakleti da je čovek, koji je bio tu pred njim, zaista Hardin.

U ono vreme slike su još bile suviše loše. Lica sa njih previše su ličila jedno na drugo, a ljudi su se pri slikanju suviše jednolično oblačili — uvek u svečano odelo.

Ako ga neko nije imao, pozajmio bi ga od vlasnika ateljea. Svi su ličili na svoje rođene dedove.

Stranac otvori svoja mala usta. Sada Vajat vide da donju usnu nije uvlačio, kako mu se činilo, nego da mu je zbilja bila tako tanka.

— Zovem se Flehert, maršale. Džim Flehert. Nadam se da vam se ime sviđa?

— Ne naročito, mister Flehert!

— Zašto ne? — upita Flehert, a maršalu se činilo kao da se u njegovom pogledu pojavilo nešto vrebajuće.

— To ću vam možda reći drugom prilikom — odgovori Vajat i okrene glavu, pa se obrati gostioničaru, raspitivajući se za jahača na svetlo šarenom konju.

Gostioničar samo sleže ramenima.

— Pazite — reče Flehert. — Napolju, na prozoru stoji drugi. Dok, on vidi, čuje i zna sve.

Gostioničar naprči nos.

— Možda je takav ili sličan čovek bio tu, ali ne znam tačno...

U tom jedna žena, dolazeći iz kuhinje, odlučno gurne gostioničara i nastavi:

— Maršale, on je spavao, kao i obično. Ali ja sam toga čoveka dobro videla. Jahao je belca sa malo tamnijim pegama, lepu životinju. Imao je novo sedlo od svetle kože. Čovek je bio visok, svetle smeđe kose i boginjavog lica. Šerif... čini mi se da je bio tamnosmeđ i...

— Sada zaveži gubicu i gubi se u kuhinju! — prosikta gostioničar.

U to se u vratima pojavi glomazna figura šerifa. Mora da je čuo poslednji deo razgovora, jer se umešao.

— Misis Beker, samo vi govorite dalje zato da vaš muž ne bi bio osumnjičen da nekoga krije. Znate da je ovo Vajat Erp. Dakle, savezni maršal. Vaša je dužnost da mu date obaveštenja, jer je čovek koga on traži veliki razbojnik.

Vajat se okrene i nije mogao da se načudi koliko se je debeljko preobrazio.

Šerif Briston uđe u prostoriju.

— Helo, maršale, tek sad sam od Klarka Andersona, moga pomoćnika, saznao ko ste. Ako je tako, onda mogu samo reći: zašto mi to niste odmah rekli? To je sasvim druga situacija! Sada će se koješta promeniti u Badlendu! Zar ne, mister Beker? Pre svega, prestaće pucnjava. Četiri mrtva u tri dana... to je malo mnogo za tako malo naselje.

Flehert se pravio kao da sve to nije čuo, iako je šerif stajao iza njega.

— Još jedan viski! — reče.

Gostioničar se okrene boci, skine je sa regala i privuče čašu, pa je napunjenu doturi revolverašu.

— Sada ćemo napraviti red! U svemu! A vi, mister, uzjahaćete svoje kljuse i što pre napustiti naš lepi gradić!

Gostioničar se zadovoljno cerio.

— Sada si se, debeljko, iznenada ohrabrio, kada imaš za leđima jednog US maršala! A da si juče ili prekjuče imao malo više hrabrosti i da si ovom ubici od zanata razbio glavu, kada je ubijao jednog po jednog, davno bismo ga skinuli s vrata. I barem trojica od pognutih momaka bi još bili živi.

Flehert digne čašu, srkne malo, vrati je na šank i polagano se okrene. Podbočenih laktova, privukavši levu nogu, upitno je merio šerifa.

— Šta vi hoćete, šerife?

— Rekao sam vam — gundao je debeljko, sada već nešto nesigurnije. — Morate da napustite grad. Ne želimo ovde ljude koji donose zarade i obogaćuju pogrebno preduzeće, a osiromašuju porodice. Imali smo dosta gužve u gradu, gužve koje su napunile groblje, razumete li, čoveče? Penjite se na kljuse i jašite dalje.

— Malo pre sam, šerife, čuo reč koja mi se ne sviđa: ubica od zanata.

— Pa, vi ste kockar koji uvek dobija i računa sa tim da će od svojih partnera biti proglašen za varalicu i tako naći povoda da ih ubije. U Badlendu ništa drugo niste radili. Kako da nazivam takvu rabotu?

— Zovite to, šerife, kako god hoćete. Ali ne takvim imenom zbog kojega bih se mogao uvrediti.

— Inače ćete i mene ustreliti?

— U svakom slučaju neću se ustručavati da vas pozovem na dvojboj.

Onda je odjeknuo metalni glas čoveka iz Misurija.

— Vas, dakle, Flehert, ne bi bilo sramota da se suprotstavite ovom čoveku?

— A zašto bi?

— Da se borite protiv čoveka, koji je toliko debeo i toliko visok i kome bi trebalo duplo više vremena da potegne kolt nego vama! Fa, to bi zaista bilo junaštvo.

Flehert se šuplje nasmeja.

— Baš ste mi zgodni, maršale. Na žalost, moj boravak u ovom lepom gradu se već bliži kraju. Ne zato što me taj ... šerif proterao, nego zato što još danas moram dalje.

Baci novčić na šank, nabije svoj sivi, od znoja i masti flekavi šešir i zveckajući mamuzama izade oštirim korakom iz saluna.

Vajat pogleda šerifa i reče:

— Kako bilo da bilo, uspeli ste.

— Ja ... — Briston obriše nekoliko krupnih graški znoja sa masnog čela. — Da niste vi došli, ta propalica bi pobila pola grada. A ovaj čestiti gostioničar mu još i pomaže. Ali, čekaj prijatelju, ja to ne zaboravljam!

U to se opet javi žena.

— Ne treba da se trudite, mister Briston! Ja ću ga već naučiti pameći, u to možete biti sigurni. On je poštenjačina, samo je suviše prevrtljiv...

— Onda i nije poštenjačina! — ljutio se debeljko.

— Ako to već nije, ja ću ga još naučiti! Unutra u kuhinji imam ve-

liku drvenu varjaču s kojom je već i ranije imao neprijatne susrete...

— Ketī — gundao je ljutito gostioničar.

Šljis! i već mu je levi obraz plamteo od šamarčine.

— Beži u kuhinju!

Pognute glave, gostioničar odgeguca u kuhinju.

Bolja polovina psujući krene za njim.

Šerif pogleda maršala, cereći se.

— Mislim da je tu sve u redu.

Ali ipak mi ga je žao. Koga bog kazni takvom opasnom ženom — taj je zaista kažnjen.

Dok Holidej je stajao naslonjen uz drveni zid između vrata i prozora i pogledom pratio stranca, koji se izgubio preko, u štali.

Vajat izađe sa šerifom.

Debeljko, koji je opet brisao znoj sa čela, uzdahnu i reče:

— Voleo bih da je već otišao.

— Postoji jedan siguran način da ga proterate iz grada.

— A to bi bilo?

— Neću vam odati.

Briston zamumla:

— Ah, mislim, da sam se setio. Morate prvo vi odjahati, zatim će se i on izgubiti.

— Tako je.

Briston podiže glavu i zatrepta prema čoveku iz Misurija.

— Kada... vi odlazite?

— Zato, što nisam želeo da čujem baš to pitanje, nisam hteo da vam otkrijem ono sredstvo. Do viđenja, šerife — reče maršal i uputi se prema Doku Holideju. Obojica se vinu u sedla i iščeznu u drugoj poprečnoj ulici, koja je vo-

dila prema severnom izlazu iz grada.

— Zar ne bi bilo dobro da telefografski tražimo obaveštenje iz Fort Vorta — upita kockar.

Vajat se smeškao.

— Baš sam i ja o tome razmišljao. Ali, kako Flehert još nije napustio štalu, ja pretpostavljam da je još hteo da nas promatra. Pošta je u zgradi šerifove kancelarije. Ako se u grad vratimo sa zapada, možemo ostaviti konje iza male crkvice, a zatim između kuća da krenemo prema glavnoj ulici.

Tako su i učinili, i dok je Holidej čekao napolju, Vajat je odlučio da uđe kroz dvorišna vrata, da ga stranac ne bi primetio ako još vrebao u glavnoj ulici.

Upravnik pošte uplašeno diže pogled kada se maršal iznenada pojavio pred njim sa koltom u ruci.

— Hej, šta vam pada na pamet! Imate smolu, čoveče. Blagajna je prekuće ispražnjena. A, osim toga, u gradu je Vajat Erp. Svesrdno vam savetujem da isparite što pre.

— Prestanite s govorancijama, šefe, nego odmah primite jedan telegram.

— Telegram...? — zamuca čovek i skine svoje zlatom uokvirene naočare.

— Hajde! Pero u mastilo i na posao! „Šerifu Valkeru, Fort Vort, Teksas. Ako je Džon Vesli H. pobegao, zadržava se u brdima oko Badlenda. Molim hitan odgovor u Badlend — Vajat Erp.”

Čuvši to ime upravnik pošte diže pogled, pa upita:

— Kako je glasiло ime?

— Vajat Erp!

Pero zaškripa po papiru.

— Koliko košta telegram?

— Ništa, maršale. Službene depeše su besplatne. Uostalom, žao mi je. Nisam, naravno, znao...

— Dobro, dobro. Predajte odmah depešu!

— Razume se samo po sebi, maršale!

Čovek iz Misurija napusti poštu istim putem kojim je i došao.

Jedva da je maršal izašao, a Henri Hegert, upravnik pošte u Badlendu, skoči, skine zeleni šilt sa glave i potrči preko ulice u dvorište svog starog prijatelja Džoa Barnes-a, mašući telegramom u ruci.

Barnesova kućica je bila neposredno pored štale velikog saluna. A sadržaj, koji je upravnik pošte brzo čitao svom prijatelju, prodro je preko ograde u štalu, upravo do ušiju čoveka kome je najmanje bio namenjen.

Vajat Erp i Dok Holidej su iznajmili sobe u malom Šermanovom hotelu. Maršalova soba je gledala na ulicu, dok je Holidejeva imala prozor sa dvorišta.

Idućeg dana pre podne obojica su stajala u maršalovoj sobi i gledala na ulicu.

— Vi ste, dakle, čvrsto uvereni da je tip još tu — reče maršal.

— Da — odgovori kockar. — Lično sam ga video kroz rupu na dasci u dvorištu saluna. Mora da ga je Beker opet primio.

Vajat odmahnu glavom.

— Ne mogu da zamislim da bi mu žena to dozvolila.

— Možda i ne bi dozvolila — odgovori kockar. — Ali ona se razbolela!

— Šta? Tako iznenada?

— Stara služavka, koja pomaže u Bekerovoj kuhinji, mi je rekla da je gospođa sinoć dobila jaku trbobolju. Morala je da legne i od onda se nije digla.

— Ako joj muž nije pri tome malo pripomogao!

— I meni se tako čini. Pre svega, smatram da je apsolutno nemoguće da bi ga Ves Hardin podnitio.

Maršal zapali jednu od svojih crnih cigara i spusti se u staru, olinjalu plišanu stolicu.

— Zašto vi, zapravo, tako uporno tvrdite da je to Ves Hardin?

Kockar ostade na prozoru, promatrajući kroz zavesu ulicu, pa odgovori:

— Zato, jer sam ga jednom video. Od tada sigurno ima već deset godina. Video sam ga dole, u Teksasu, u maju sedamdesettreće, kada je ubio šerifa Helmsa. Da, Helms je bio lopov, i sam bi trebao da bude u zatvoru. Ali nikada neću zaboraviti kako su u odnosu na Hardina ruke braće Klemens polako klizile prema revolveru kada se radilo o tome da se Edvard Džim Tejlor, jedna zloglasna teksaška skitnica, brani od šerifa Helmsa. Hardin ga je bez upozorenja oborio, uz čestitke brojnih bandita. Već su ga tada svuda tražili zbog više ubistava. Priznajem, nisam ga video spreda. Stajao sam na tremu i video mu samo leđa, šesir... desnu ruku. Pokreti, znate, to je ono što me je navelo na pomisao da bi to morao biti on.

Maršal sleže ramenima.

— Mene je frapirala neverovatna brzina.

— Jasno. I mene. A neko, ko je bio tako brz kao Ves Hardin, ostaje to dugo vremena. Tada mora da

je imao oko dvadeset godina. A taj momak, koga smo ovde sreli, ima oko trideset. I to bi se poklapalo.

Maršal tek sada ispriča da je on- da, posle Hardinove osude, u Vičiti video jednu sliku toga odmetnika u novinama.

— Ne bih se zakleo da je Flehert taj čovek, ali ne mogu se oteti utisku da sa njim nešto nije u redu.

— Na fotografije se čovek ne može pouzdati. Kada se setim onih muka u prošlom decembru kod Flina, dole u Tombstonu — i na rezultat... odmah mi je dosta. Već sam se smejao vašim slikama, na kojima ste izgledali svakako čak i kao moj stari profesor iz Baltimora, samo ne kao Vajat Erp. Ali kad mi je Flin dao moju sliku, bio sam preneražen. Izgledao sam na njoj kao moj otac na kakvom lošem moleraju, koji je godinama stajao na tavanu naše kuće u Valdosti. Sreća je samo da verovatno niko kasnije neće razbijati glavu o tome kako je nesretni doktor Holidej zaista mogao izgledati.

Vajat pogleda u lepo aristokratsko lice svoga prijatelja i morao je priznati da je ona tombstonska slika — jedina koja je ikada snimana — u stvari bedna karikatura toga naočitog čoveka.

— Možda će to sa fotografijama vremenom postati bolje — reče Holidej — ali gledajući te slike nemam baš previše nade.

Iste misli motale su se maršalu po glavi već celo prepodne. Bez obzira na to što su na tim slikama svi izgledali slični kao jaje jajetu, čovek slikan sedamdesetčetvrtje jedva da bi se mogao prepoznati osamdeset i druge.

Ali ko je već i poznavao Džon Ves Hardina? Za vreme onih osam godina, provedenih u kaznenom logoru, mogao se znatno promeniti. Ništa ne pomaže. Treba sačekati odgovor iz Fort Vorta. Šerif Val-ker, koji je upravljao kaznenom kolonijom, bio je stari maršalov poznanik iz Dodža i u svakom slučaju će se javiti.

Kockar zapali cigaretu i slomi šibicu u pepeljari koju je stavio na prozorsku dasku.

— Taj tip bi nas mogao ovde dugo zadržati — izjavi zabrinuto.

— Nadam se da neće.

— Samo ako nam onaj drugi u međuvremenu ne kidne.

Vajat ustade i prođe sobom. Tada zastane kraj kockara na prozoru i reče:

— Naći ću ga! I ako ga budem morao slediti sve do Montane. On je jedan od razbojnika koji su ubili Morgana.

— Baš zato i razmišljam o tome da li mi s tim revolverašem ovde samo ne gubimo dragoceno vreme. Bez obzira na to što bismo mogli mirno krenuti dalje, jer sam uveren da će nas ovaj slediti. Pa ko on bio da bio, jer je jedan od onih revolveraša koji ni po koju cenu ne bi za sobom ostavili živog čoveka, koji bi mogao biti brži nego on sam.

To je i maršalu bilo jasno. Čovek zvani Flehert bio je revolveraš najopasnijeg tipa. Jedan od onih hladnokrvnih ubica, koji su bez razmišljanja gasili jedan život za drugim i sami se osetili lično pogođeni ako nekoga nisu mogli da prisile na revolverski dvoboj, ako su i najmanje slutili da bi im taj po brzini mogao biti ravan.

Takav je bio i taj takozvani Džim Flehert!

— Na žalost, ne možemo još otići iz grada — zamišljeno primeti maršal — jer će šerif Valker ova-
mo poslati svoj odgovor.

— Mogli smo odmah udesiti da odgovor pošalje preko, u Lorak.

— Da je čovek na šarcu odjahao u Lorak, to je samo naša pretpostavka. Isto tako je mogao krenuti u pravcu jugoistoka ili pravo na jug.

— Naravno, ni to nije nemoguće — reče Holidej i sleže ramenima.
— Ali otišao je on ipak gore u Lorak.

— I ja to mislim. No ipak mi je izgledalo suviše rizično da mi Valkerov odgovor bude upućen tamo. Jer ako u Loraku ustanovimo da je naš momak odjahao prema jugu, onda će steći toliko prednosti, da ćemo imati vraških teškoća da ga stignemo.

Dan je prolazio.

A i noć. I kada poštom ujutro još uvek nije stigla nikakva vest, prijatelji se opet sporednim putem uputiše u poštu.

Upravnik pošte ih je opazio.

Maršalu se učinilo kao da je primetio neki grč oko upravnikovih usana.

A onda sasvim jasno opazi kako mu je zadrhtala ruka kojom je držao zgužvani komad papira.

— Još nikakvih vesti?

Poštar sleže ramenima, spusti glavu i promuća:

— Ne!

Holidej gurne maršala.

— Sa tim čovekom nešto nije u redu.

Na to se čovek iz Misurija nagnu preko drvene ograde, uhvati poštara za bradu i digne mu glavu.

— Što me ne pogledate?

— Ja... — uzmuva se čovek, pocrvenevši od uzbuđenja.

— Govorite, upravniče, ako nećete loše da se provedete.

— Ne želim neprilike...

— Baš zato i ne može da govori — ubaci Holidej. A onda lagano zvizne. — Sada sam se nešto setio. Naš prijatelj poštar je sigurno imao posetioca. Je li tako?

— Posetioca?

Maršal stegne poštarevo desno rame. Povuče k sebi preplašenog čoveka.

— Ako mislite da mene možete praviti budalom, onda se ljuto varate. Govorite već jednom mister!

— Nemam šta da kažem. Šta vi, maršale, u stvari hoćete od mene? Nisam valjda ja kriv što Fort Vort još nije odgovorio.

Maršal ga pusti i naredi mu oštrim glasom.

— Pošaljite za mene smesta novi telegram!

— Opet na šerifa Valkera?

— Da.

— I šta da mu saopštim?

Isto što sam vam već prekjuche naredio.

— Zaboravio sam tekst.

Na to maršal grmnu:

— Poštaru, niste zaboravili! Hajde, prihvatite se posla i otkucajte moju depešu.

Poštar se znojio i drhtao od uzbuđenja. Okrenuo se na stranu i buljio u crni taster aparata, koji je već skoro dve godine služio za potrebe građana Badlenda.

— Počnite!

Već je stavio prst na taster, ali ga opet skine i pođe da uzme pero.

— Moram napisati tekst. To uvek radim, inače se zbunim u slovima.

— U redu, ali konačno počnite.

Vajat mu još jednom izdiktira svoju depešu, a onda se čovek okrene tasteru. Kada ga je već hteo pritisnuti, ustanovi na svoje neizmerno zaprepašćenje da sa aparatom nešto nije u redu.

— Što ne počinjete?

— Aparat mi ne radi — branio se čovek, uzbuđeno gestikulirajući.

— U čemu je stvar?

— Otkud da ja to znam? Postoji sijaset mogućih uzroka kvara. Moram se odmah potruditi da nađem pravi.

Radio je to bez žurbe. I kada se konačno obratio maršalu, izjavi:

— Ne mogu da nađem grešku. Mora da je nešto u vezi sa žicom, napolju.

Holidej je već bio na vratima prema dvorištu. Kada se vratio, na licu mu je igrao zlokoban osmeh.

— Koliko ste već kod firme Vels Fargo, mister?

— Devetnaest godina. Zašto?

— Lažete.

— Ne lažem!

— Vels Fargo i ne postoji devetnaest godina.

— Ali — već sam devetnaest godina u poštanskoj službi. Prvo sam bio u Preskotu, onda u Bisbiju a do sedamdesetdevete bio sam u drugim mestima.

Kockar se nasloni na jedan od ormana.

— A kada ste bili u Teksasu?

Poštari preblede kao smrt.

— Otkud vi to znate?

— Nije važno.

Vajat Erp, koji je, međutim, takođe izašao na dvorište, izjavi osorno:

— Samo me još zanima da nije naš uvaženi poštari sam otrgnuo onu žicu sa stuba.

— Ja? Kako bih ja to? Naprotiv, moja dužnost je...

— Ne treba ništa da nam govorite o vašim dužnostima — prekine ga oštro Vajat. — To nam je poznato. Samo još ne znamo kakvi su vaši odnosi sa mister Fleher-
tom!

— Flehert — mucao je čovek, a čelo mu se orosilo krupnim graškama znoja, koje su se skupljale u obrvama. — Šta me se tiče Flehert! Ja ga i ne poznajem.

— Niste znali da je u kratkom vremenu, od kako je ovde u gradu, ubio četvoricu ljudi?

— O tome sam čuo. Čak sam i dva puta čuo pucnjavu. Ali, molim vas, to se mene baš ništa ne tiče.

— Svakoga se to tiče, mister, ako je jedan jedini stranac mogao, jednog za drugim, pobiti četvoricu ljudi!

— Ali, govorilo se da su to bili fer dvoboji.

— Fer dvoboji — ponavljao je maršal dubokim glasom. — Nalazite li da je fer ako neko hicem obori četvoricu, od kojih ama baš ni jedan nije imao ni najneznačajnije šanse prema njemu?

— Ali oba Farleja su bili sasvim dobri strelci.

— Sasvim dobri strelci! Čoveče, zar i sami ne vidite šta vi tu govorite? Bili su sasvim dobri strelci za ovdašnje prilike. Ali nisu bili ljudi koji bi se mogli meriti sa tim opasnim revolverašem. Prema njemu nisu imali nikakve šanse. Video

sam lično kako je bio oboren najstariji Farlej. A svako mi ovde tvrdi da je on navodno bio još brži od svoga brata. Hegalej je bio momak koji bi sasvim dobro mogao da puca u prazne boce, ali nikako da se pojavi u ozbiljnom dvoboju. A Bogomil je u najboljem slučaju tako dobro baratao revolverom kao vi, mister!

Poštar je sada već drhtao celim telom.

— Da, maršale, to je u neku ruku i tačno. Ali ako ga, konačno, ljudi izazovu na dvoboj, zar nije onda dužan da se odazove?

— Uvek se radi o tome ko koga izaziva. Osim toga, on je lično barem trojicu od njih izazvao. Tačno sam ispitao stvar. Kada je Bogomil nešto primetio u vezi Flehertove neverovatne kockarske sreće, Teksašanin je odmah povikao: „Vuci!“. On je rekao da dovedu starijeg Farleja. Čuo sam u kovačnici da mu je jedan od kaubojja u točionici rekao kako Rod Farlej ima još jednog brata, koji bi ga možda mogao slediti. Tada je Flehert poslao oba kaubojja na ranč da bi mu javili vest o pogibiji njegovog brata što je bilo podlo povezano sa njegovim potajnim namerama.

— Odakle sve to tako tačno znate? — upita poštar.

— Nisam dužan da vam odgovorim na to pitanje, ali ipak ću to učiniti. Ako mi se neko tako zameri, kao taj Teksašanin, koji, po svemu sudeći, ubija iz obesti, tada smatram svojom dužnošću, da podrobnije razmotrim sve pojedinosti u vezi s njim.

Poštar je teško disao.

— Pa, što se mene tiče, možete se interesovati za Fleherta i paziti na

njega. Samo ne shvatam kakve to veze ima sa mnom.

— Mister, ja sam ovde predao jednu depešu. Depešu za šerifa iz Fort Vorta. Od tada je već prošlo skoro dva dana.

— Možda taj čovek nema vremena da vam odgovori.

— Taj čovek je već četrnaest godina moj prijatelj. Ako od njega tražim da me o tako važnoj stvari obavesti, odgovorio bi, pa makar da je i na samrti!

— A šta je tako važno bilo u toj vesti?

— To vam Flehert nije rekao, kada je bio tu? — ubaci brzo Holidej.

Poštar naivno ulete u klopku.

— Ne, o tome nije rekao ni reči. A i ja nisam baš ništa znao o tome što on... Eh... nije on ništa rekao... to nije ni mogao, jer nije ni bio tu.

Vajāt izmeni kratak pogled sa kockarom. Odlučio se da natera čoveka, koji mu je bio potreban radi predaje brzogjava, da otkrije karte.

— Mislio sam da ste lukaviji. Postoji, naime, mogućnost da je taj momak, s kojim ovde šurujete, niko drugi nego Ves Hardin.

Poštar se zatetura korak nazad.

— Ves Hardin? Nebesa! Pa to ne može biti! O njemu se već deset godina nije ništa čulo. Zar on nije već davno mrtav?

— Ne, mister. Ako se baš u svemu ne varam, sedi sada gore u jednoj od gostinskih soba „Ubica“ saluna i razmišlja gde bi mogao naći još kojeg nesavesnog čoveka, kao što je poštar u Badlendu, koji bi ga podržao u sukobu sa nasrtljivim maršalom Erpom.

Činovnik Vels, Fargo kompanije borio se da uhvati daha.

— Za ime božje, ta sve to nisam mogao znati!

— Treba li to sve da zna čovek koji nema šta drugo da radi, osim da ispunjava svoje obaveze?

Poštar se skljojka u svoju stolicu i podupre glavu rukama.

— Ja sam propao čovek!

— Ne jadikujte! Bolje da jasno i glasno ispričate šta se zapravo dogodilo! — reče mu čovek iz Misurija.

Tek nakon dugog stenjanja upravnik procedi promuklo kroz stisnute zube:

— Jedva da ste vi otišli, a on je došao ovamo...

— Flehert?

— Da, Flehert. Rekao mi je da se nosi mišlju da me pozove na dvoboj pištoljima. Mislio sam da će mi se tavan srušiti na glavu. Bio sam kao lud od straha, molio sam ga neka odustane...

— A niste ga ni pitali za razlog?

— Ne, na tu ideju nisam došao. Pa znao sam da je revolveraš i mislio sam na Džefa Flemberija. Preko u Teksasu smo se posvađali zbog neke žene. Ubio sam ga — i pobegao. Ali, bio je fer dvoboj. Tada, pre deset godina ja sam imao četrdeset dve godine, a danas sam star čovek. Ali onda, pa hteo sam da živim, a ne da se pravdam pred šerifom, Flemberijevim prijateljima i ženom. Zato sam pobegao. I kad sam došao u Arizonu, promenio sam ime.

Čovek zastane i nastavi, isprekidano govoreći, užurbano kao da mu je nož pod grlom.

— Pravo ime mi je Linfild. Džon Linfild. Časno, pošteno ime. Otac

mi ga je časno nosio, kao i njegov otac. I upravo ja, koji sam bio toliko ponosan što sam sin generala Džemsa Linfilda... morao sam da postanem skitnica, prisiljen da menjam ime. Pa, eto, to je to. Zato sam se povlačio od grada do grada. Već onda, u Libeku, upravljao sam velikom poštom Vels Fargo kompanije. Sa šest pomoćnika. Bio je to vrhunac moje karijere. Danas sam bedna hrpa jada, ruševina ponosnog Džona Linfilda iz onih vremena... I tada se iznenada preda mnom stvorio onaj čovek, taj revolveraš i nagovorio me sa njegovim teksaškim naglaskom, koji nije moguće ne prepoznati... i već napola zaboravljene slike prošlosti opet su iznenada izronile pred moje oči. Poslala ga je En. Ona koja nije volela ni Flemberija ni mene. Mora da ga je ona poslala... Upravo to sam mislio! Rekao je samo: „Stari, nosim vam pozdrave. Od ljudi, koji nisu zaboravili vas... ni ono što ste uradili...” Više ništa nije rekao. Kunem vam se. Da, ipak je rekao: mogao bi maršal doći ovamo da preda bilo kakve depeše u cilju nekog istraživanja — unišćete ih! Zatim je otišao.

Glava činovnika Vels Fargo kompanije klonu na sto.

— A sada, kao da uopšte i nije došao zbog toga. Ja sam ga držao za bandita, koji se, naravno, bojao da bi čuveni maršal Erp mogao prikupiti obeveštenja o njemu...

Maršal ga surovo prekine:

— Možda je to i tačno. Sve drugo je samo naša pretpostavka. Ali već i sama ta pretpostavka od tolike je važnosti da se mora proveriti. Od kada je prekinuta veza?

— Nemam pojma.

— Kada ste predali poslednji broj-
zjav?

— Prekjuče, jedan sat pre nego
što ste vi došli. Doktor Flimbert je
naručio lekova iz Feniksa.

Holidej gurne jednu od svojih du-
gih ruskih cigareta među zube i
procedi:

— Šta će njemu još lekovi. Pa ovde
ima samo mrtvaca.

Potrajalo je dugo, dok se poštar
vratio sa svojim momkom, za koga
je tvrdio da bi mogao opet priklju-
čiti vod.

Bio je to devetnaestogodišnji
mladić — sa glatkom i na levu
stranu počešljanom kosom, šiljastog
bolešljivog lica. Ugledavši maršala,
trljao je ruke o pantalone.

— Maršal?

— Da, Bat, maršal — reče uprav-
nik pošte i okrene se Vajatu. — Na-
ime, nisam mu još rekao o čemu
se radi.

— Možete li da popravite tele-
graf? — upita ga Vajat kratko. —
Žica je prekinuta, a možda i inače
nešto nije u redu.

Mladić samo sleže ramenima.

Na to ga stari gurnu i reče.

— To je sin moje gazdarice.
Imam sobicu u potkrovlju kod tih
ljudi. Otac mu je klesar. I Bat je
tri godine radio u Feniksu u veli-
kom telegrafskom centru — sve
dok se nije vratio kući!

Vajat pogleda mladića.

Ovaj je gutao knedle.

— Mislim, da to ne znam, mar-
šale.

Vajat Erp, poznavalac ljudi, reče:

— Slušaj dobro, Bat! Apsolutno
me ne interesuje zašto si pobegao

iz Feniksa i opet se vratio kući. Me-
ne interesuje samo aparat koji opet
mora da proradi!

Ali Bat Vogem se nije mogao ot-
resti sumnje da je maršal nešto sa-
znao o njegovom bekstvu od firme
Feniks.

Tamo su ukradena dva velika
koluta skupocene žice od plemenitog
metala.

Jedan radnik je tvrdio da ga je
ukrao mladi Vogem. Imao je neke
veze sa bandom, koja je sama hte-
la da postavlja telegrafske linije,
a nije imala ni novca a ni žice.

Zato je mladi Vogem nestao iz
Feniksa.

A, kao i mnogi drugi, koji se ta-
ko iznenada nađu pred maršalom
Erpom, i njemu pred očima iskrsnu
stari gresi.

Žicu je prodao braći Draber. Ži-
cu, vrednu tri stotine dolara, dao
im je za šugavih četrdeset krpa! i
time je bio žigosan.

— Ne mogu to, mister Erp — iz-
javi sada, podmuklo gledajući. —
Takve poslove nikada nisam radio.

Dok Holidej pogleda na sat.

— Šteta, maršale — reče kao
uspud. — Ali sada ćemo morati za-
moliti poštara da nas na časak
ostavi nasamo.

Poštar izađe.

Mladić je drhćući kolenima stajao
na vratima.

Holidej je još držao u rukama
svoj sat.

— Boj, hoćeš li da čuješ nešto iz
Feniksa?

— Iz... Fe... ne! — mladićevo
lice buknu plamenim rumenilom. —
Kako to...?

— Nemamo mnogo vremena, boj.
Ako za jedan sat ovaj aparat ovde
ne proradi, proradiće jedna druga

stvar. Neće vas to veseliti. Jako se loše spava iza gvozdених rešetaka.

Holidej se uputi prema vratima.

Bat Vogemova donja vilica se opusti i zadrhta.

— Iza gvozdених rešetaka — mucao je kao ošamućen.

— Imaš jedan sat vremena! — ponovi i maršal Dokovu pretnju.

Na to mladić iznenada uhvati maršala za ruku.

— A ako uspem, mister Erp? Šta će biti onda?

— Onda opet možeš otići i ja ću te zaboraviti.

— Časna reč?

Vajat ga prezrivo pogleda.

— Ti da od mene tražiš časnu reč?

Sada je momku bilo jasno da maršal sve zna i da ga stvarno drži u ruci.

— Dobro — zakrešti promuklo kao gorska sova. — Ja sam za jedan sat gotov — ili mrtav.

Vajat, koji je već bio na vratima pored Holideja, još jednom se zauzastavi i zagleda se u dečakovo lice.

— Mrtav...? Ne, taj mekušac nikada ne bi smogao hrabrosti da dignе ruku na sebe.

— Dobro — odgovori Holidej mirno. — U tom slučaju dakle imaš tri mogućnosti.

Njih dvojica izadoše.

Kada su se posle jednog sata vratili, mladić je stajao u košulji kraj telegrafa i gledao ih preplašeno.

Kraj njega je stajao upravnik pošte.

— Sve je opet u redu, maršale. Telegraf opet kucka i već sam poslao vašu depešu.

Vajat dobaci kockaru očajan pogled.

— Prokletstvo! Dakle, sada je ta budala u mladićevom prisustvu predala depešu, ili samo blefira?

Mladić Vogem upita kao daće:

— Mister Erp, šta će sada...?

Vajat ga je namršteno merio.

— Ko si ti, uopšte? Ja te ne poznajem. A, osim toga, sada mi niko ne treba. Čisti se!

Nikada ranije u svom životu Bat Vogem nije tako brzo odjurio kući kao toga dana. Maršal Erp, koji mu je zajedno sa Dokom Holidejem zadao toliki strah, oslobodio ga je i onog starog grča, straha koji ga je držao od dana kada se vratio kući iz Feniksa. Postaće sada od danas drugi, bolji čovek. To je čvrsto rešio i održao je reč.

Vajat mahne poštaru.

— Tako. Sada predajte depešu za Fort Vort.

— To sam već učinio.

— U prisustvu toga momka?

— On je bio zaokupljen drugim stvarima!

— Ipak, učinite to još jednom. Dupli šav bolje drži.

Poštar nagnu glavu u stranu i reče:

— Zar mi možda još uvek ne verujete?

Vajat ga otvoreno pogleda i odgovori mu:

— Ne, na žalost ne! Dakle, napred!

I tek sada je u stvari i poslana depeša. Vajat Erp se nije prevario: poštarev strah od Teksašanina bio je još uvek prevelik, tako da je još jednom pokušao da prevari maršala.

Bledog lica i umornih pokreta upravitelj pošte se uspravi i pođe prema vratima.

Pre nego što ih je otvorio, reče:

— Pa kad ste to već pretpostavljali, imali ste pravo. Malo pre nisam poslao depešu. Jer — ono tamo u Libeku nije bio fer dvoboj!

Tada gurnu vrata prema glavnoj ulici i izađe na trem.

Začuje se pucanj. Kugla prozviždi nad tremom. Dok Holidej i Vajat Erp videše kako se upravnik pošte skljojao kao da je dobio težak udarac.

Ulica beše prazna.

A i verande s obe strane ulice.

Holidej istrči kroz dvorišna vrata, skoči na svoga šarca, koji je stajao spreman, jer se malo pre Dok vratio sa Vajatom iz jednog obilaska grada i odjuri.

Vajat uvuče upravnika u poštu.

Bio je mrtav sa kuglom u srcu.

Nakon tri četvrt sata Holidej se vratio.

— Mora da je još u gradu — i to me još više uverava da je moja pretpostavka da se radi o Ves Hařdinu tačna. Svaki drugi bi nakon pucnja pobećao.

Vajat, koji je stajao kraj šerifa, uspravi se u svoj svojoj visini.

— Ol rajt. Onda brzo u salun „Ubica”.

Debeli šerif, koji je takođe stigao, sada je s mukom gutao pljuvačku.

— Šta? Pa nećete valjda sada odšetati pravo u lavlju čeljust.

— Niko nije govorio o šetnji — dobaci mu Holidej preko ramena.

— Ali ako bi ste i vi krenuli sa nama, onda bi to možda bila šetnja!

Kada je maršal ušao, gostioničar Beker je stajao iza svoga šanka.

Žmirkajući, gledao mu je u susret. Na licu mu se čitala zlovolja.

— Helo, mister Erp. Nisam ni znao da ste još uvek u gradu. Gde je Dok Holidej?

Vajat obiđe šank i zaustavi se kraj vrata koja su vodila u kuhinju.

— Gde vam je žena? — upita hrapavim glasom.

Gostioničar zagunda.

— Šta vas se tiče moja žena? Imao sam s njom dosta neprilika zbog vas.

Vajat iznenada gurne revolversku cev među rebra smrtno preplašenom gostioničaru.

— Tako, Beker. Sada ćete vrlo tiho i vrlo brzo odgovarati: — Gde vam je žena?

— Gore.

— Šta znači gore?

— U spavaćoj sobi.

— Gde vam je spavaća soba?

— Prema ulici. Moja žena je bolesna.

— Tako. Zato će je odmah posetiti lekar!

Beker iznenada prebledi kao zid.

U istom času u glavi čoveka iz Misurija rodila se jeziva slutnja.

— Odvešćete me odmah svojoj ženi, još pre nego što dođe doktor. Ali prvo mi recite gde se krije Flehert?

— Fle...

Vajat čvršće pritisne revolver na rebra dvoličnog gostioničara.

— Napred! Znam da stanuje tu kod vas. Gde je?

— U dograđenom delu.

— Pazite dobro, Beker! Idemo sada zajedno u dvorište. Ako pokušate da me navedete u neku klopku, prvi ste na putu za pakao!

— Ali, za ime božje, šta se to uopšte događa? Pa šta je Flehert

uradio? To, što je ovde nekolicinu ugasio, to nije ništa neobično. Te lenštine i onako nisu bile ni za šta i svi su kod mene bili prezaduženi!

— Za taj bezobrazluk ste zaslužili šamar. Flehert je ubica. I najvećatnije je jedan čije ime ni vama nije poznato. Hajde, sada, krećite napred!

Gostioničar krene nekoliko koraka u kuhinju i zastane.

— Ubica? Zato što je Bogomila i Hengaleja likvidirao u fer dvoboju, zato što je oba Farleja, te puštahije i razbojнике, otpirnuo...

— Jer je malopre ubio i upravnika pošte.

Gostioničar se zatetura prema zidu.

— Ne mogu... moje srce... Mister Erp... idite sami. Preklinjem vas!

— Vi ćete sa mnom. Srce vam nije zadrhtalo, kada ste tome čoveku dali krov nad glavom.

— To ja nisam znao...

— Dosta ste znali. A stvar je istražnog sudiје da ispita da li ste ili niste znali i to da je on Ves Hardin.

Okolnost da je Beker prebledео kao kreč uverila je čoveka iz Misurija da o toj stvari zaista ništa nije znao.

— Ves Hardin? Ali to je ipak... Hardin? Za ime božje, pa taj je već godinama mrtav — ili...

— Ili u kamenolomima Fort Vorta, kuda je oteran zbog višestrukog ubistva na dvadeset godina prisilnog rada. I odakle je možda pobeгао...

Gostioničar se nasloni na zid i strpa prste u usta.

— Ne — mucao je. — To ne može biti istina! Da, bio je surov mo-

mak, a Bogomila nije smeo da ubije, a niti Hengaleja. A ako dobro razmislim, ni oba Farleja nisu bili pravi protivnici za njega, ali — da je on Ves Hardin, strašni Hardin, to ipak nije moguće.

— Na žalost, to je sasvim moguće. Hajde sada, nemamo vremena na pretek.

Sa hodnika do Vajatovog uha dopre neki šum.

Vajat se ugura u kut kod vrata i uperi svoj bantlajn specijal na otvor od vrata, izvuče svoj drugi revolver, stavi cev na usta kao znak upozorenja i uperi ga u Bekera.

Čulo se približavanje nekih koraka u papučama.

Vajat nategne bantlajn,

Onda opazi kroz mali otvor od vrata neku priliku u beloj odeći.

Bila je to gostioničareva žena. Maršal je skoro ne bi prepoznao, tako je jadno izgledala.

Ljuljajući se i pridržavajući se za zid, teturala se prema svome mužu. Ne opazivši maršala, koji se priljubio u uglu među vratima, ona izusti slabim glasom:

— Našla sam praznu kutiju. Sve pilule, koje mi je doktor dao prošle zime protiv zapaljenja pluća i koje nisam potrošila, sručio si u moju šoljicu. Ne poriči — sve znam. Upotrebila sam svu preostalu snagu, da se dignem sa ležaja i da pretražim oba ormana. Evo... tu je kutija... potpuno prazna... i sigurno sam, ne sluteći ništa, progutala tuce pilula sa kafom.

Njen muž je stajao kao prikovan.

— Ženo, bojim se. Bojim se maršala, bojim se Fleherta. Bojim se tvog brzog jezika i tvojih oštih reči...

— Toliko se bojiš — prekide ga žena — da si čak bio dovoljno hrabar da ih tvojim postupkom izazivaš i reskiraš moj život — pa se iscrpljena sruši na stolicu.

— Znam od čega si se bojao. Bojao si se da bih mogla nekome nešto da pričam o nekom Bil O'Konoru, kome se ti tako strahovito napakostio. Ali si pri tome sasvim zaboravio da sam tvoja žena i da nikada nikome ništa ne bih pričala o tim starim stvarima.

— Tako je to, dakle, daleko smo otišli!

Beker, koji je već celo vreme hteo da prekine svoju ženu sada joj priđe i reče:

— Moraš...

— Pusti me... — prekine ga ona kreštavo.

— Tu je mar...

Na to ona pobesni i izdere se na njega, uloživši svu svoju snagu.

— Ti si lopov, Bekeru, jedna bitango. Maršal nije iza tebe. Ali je došao u pravi čas, da ovom bezobzirnom ubici utera strah u kosti. Svi su to shvatili, samo ti ne.

— Ženo, maršal je tu. Stoji iza tebe!

Na to žena lagano okrene glavu i opazi Vajata Erpa kako stoji u vratima.

— Sveta majko bažja! — poviče i sa obe ruke se uhvati za glavu. — Šta li sam učinila! Maršal je sve čuo! Sad sam nas upropastila!

Vajat je već odavno sklonio oružje.

— Stare priče me ne zanimaju misis Beker. Tražim Fleherta. Vaš muž mu je dao smeštaj u dogradnju!

Ženina desna ruka pošla je za velikom drvenom varjačom, koja je

iza nje ležala na stolu. Niko ne bi verovao da je u tom stanju mogla tako munjevito i snažno da udari po glavi svoga muža, kako je to ona sada učinila.

Beker, koji je očigledno bio naviknut na takve vaspitne metode, zakloni glavu rukama.

Žena se uspravi i prestade da udara, pa upita:

— Gde je ta skitnica?

— Bio je u dograđenom delu — promuca Beker. — Pre tričetvrt sata napolju se čula pucnjava, zatim sam čuo brze korake, odmah zatim Flehert uleti u točionicu pa me skoro obori i nestade u dvorištu — odgovori gostioničar.

Maršal priđe dvorišnom prozoru i baci ispitivački pogled na dogradnju.

Bila je to mala dvoetažna građevina, iz koje su jedna vrata vodila u dvorište. Dole su bila dva, a gore tri prozora.

Vajat odškrinu vrata, skine šešir i proturi ga napolje.

Jedan metak zviznu preko dvorišta i okrznu obod šešira.

— ŠepRTLja! — začu se glas Dok Holideja sa dvorišnih vrata. I odmah se kroz dvorište prolomi rafal iz njegova dva revolvera.

Prsnu prozorsko staklo. Jedan glasni uzvik se prolomi kroz vazduh. Tigarskim skokom čovek iz Misurija izjuri kroz kuhinjska vrata na terasu i na svoje najveće iznenađenje stvori se pred dugačkim Kaldvelom.

— Vi? — otme se maršalu.

— Ja nisam pucao — mucao je golijat.

Vajat mu istrgne revolvere i opasača i gurne ga napred u dvorište.

Onda se opet nađe na stepeništu gornjeg dograđenog dela.

— Silazi!

Stenjući od bola čovek se zate-
tura niz stepenice.

Bio je to Kas Flowers.

— Gde je drugi? — siktao je Va-
jat.

Uprkos bolovima, koji je morao
imati u nadlaktici, a i u butini, siti-
ni bandit se glupo cerio.

— Flehert? Taj vam se izvukao
kroz iglene uši, maršale. Znao je da
ga gonite.

— Gde je?

— Nemam pojma.

Dok je kockar obe skitnice čuvao
revolverom, maršal je pretražio do-
građeni deo. A zatim i celu zgra-
du.

Ubici nije bilo ni traga.

— Kad je maršal opet prošao kroz
kuhinju saluna, Beker je stajao pred
svojom ženom manji od makovog
zrna.

Iz očiju misis Beker su sevale mu-
nje.

— Šta ćete uraditi sa mojim čo-
vekom, mister Erp? — upita ona.

Vajat baci kratak pogled na jad-
nog gostioničara i odgovori:

— Njega prepuštam vama, ma-
dam.

Čovek zvani Flehert je nestao,
kao da je u zemlju propao.

Tek kad je šerif Briston došao do
uverenja da za njega ne postoji ne-
ka neposredna opasnost, napustio je
svoju kancelariju i došao do „Ubi-
ca” saluna.

Maršal mu preda Flowersa i Kald-
vela.

Briston ih ponosno odvede, kao
da ih je lično uhapsio.

Holidej se naslonio na šank. Bren-
di, koji mu je gostioničar ponudio,
nije bio tako loš kao onaj u kantini.

— Hoćemo li jahati dalje? — upi-
ta, dobacivši prijatelju kratak po-
gled.

U tom momentu se na vratima po-
javi neki čovek.

— Mister Erp! Odgovor iz Fort
Vorta: „Šerif Valker je u Ostinu. Ne
razumemo vaše pitanje. Mek Lin.”

— Hal Mek Lin — Vajat se uhva-
ti za čelo. — Ol rajt, Dok, idemo.

Kockar baci kovani novčić na šank
i pođe prema vratima.

Vajat pogleda gostioničara u oči
i upita:

— Imate li još šta da mi kažete ...
mister Beker? — gostioničar odmah-
nu glavom.

— Moja žena vam je zaista sve
rekla, maršale. A ako mene pitate,
kuda je taj čovek odjahao, onda bi
odgovor glasio: „na jug”.

— Zašto?

— Jer je rodom sa juga.

— Odakle to znate?

— Čujem po izgovoru.

— Ako neko potiče sa juga, to
još ne mora značiti, da će se, ostav-
ljajući ovde traga o svom boravku,
i vratiti na jug.

— Može biti, ali kad je platio vis-
ki, bacio je na sto novčanicu od de-
set dolara i rekao: to je poslednja
— kao što sam i ja poslednji. A čo-
vek koji nema novca i koji, kako iz-
gleda, baš ne voli da radi, kao taj
čovek, jaši onamo odakle je došao.

Prijatelji napustiše salun i uputi-
še se svojim konjima. Kada su se
već vinuli u sedla, začuju bat koraka
na tremu.

To je jurio debeli Briston.

— Maršale! Obojica su u zatvoru. A šta je sa upravnikom pošte? Ko je njega ubio... Zbog izveštaja... znate... Da li da napišem: Ves Hardin je pucao...?

— Ne, Bristone, to ne možete napisati — odgovori hladno maršal. Pišite: jedan čovek, koji se zvao Flehert i koji je ovde već ubio četiri čoveka.

Briston potvrdno klimne glavom u znak da je razumeo, pa uzbuđeno obriše znojavi potiljak svojom ogromnom maramicom.

— A da li da dodam: Vajat Erp ga sledi?

— Svejedno mi je šta ćete dodati, šerife. Do viđenja.

Kada su ostavili za sobom grad, kockar maramicom obriše prašinu sa svojih kratkih čizama.

— Rekao sam. Bio je to opet pogrešan grad. Ali je bio lep gradić. Šteta što nismo mogli u njemu da ostanemo!

Sa severa se neki gorštak, brzo vozeći kola, kretao putem niz padinu prema cesti.

Na svoje iznenađenje, jahači u čoveku prepoznaše starog poznanika, poštovanog Džemsa Hevenhelpa, po zanimanju pogrebnika iz Badlenda.

Kada ih je ugledao, veselo je češkao neobrijanu bradu i dodirnu obod svog šešira.

— Stvarno ste mu umakli, džentlmeni!

— Izgleda da je suprotno — rekao je maršal.

— Hoćete li time da kažete da je on kidnuo pred vama, maršale? Hi, hi!

— U svakom slučaju, postao je prilično nevidljiv.

Matori strpa u usta staru dugačku muštiklu od slame i upali cigaru tek sa trećom šibicom.

— Ovde je pravi pasji život. Pola dana sam se vozio prema severu, na Hari-Ranč, jer su u „Ubica” salunu dva momka pričala da se tamo nalazi neki mrtvac. A kad ja onda, sav raskliman vožnjom kroz bregove, stigoh tamo, ispostavilo se da se radi samo o polumrtvacu. Momak je pao s konja i mora da se dosta dugo nalazio u nekoj vrsti ukočenosti. Kada sam za svaki slučaj stigao da mu pripravim dostojan pogreb, ležao je doduše još na svom drvenom ležaju, ali već sa pola boce viskija u sebi i kockao se sa nadzornikom u jednu od kuhinjskih pomoćnica. — Nesretni Hevenhelp teško uzdahnu pa nastavi: — Ali rančer me utešio, rekavši mi, da je na susednom ranču umrla stara pralja. U svakom slučaju, kauboji su već neko vreme išli okolo sa potpuno prljavim košuljama. Taj susedni ranč leži nepunih trideset pet milja dalje na severozapadu. I kako se mora živeti a ja svoju robu ne mogu beskorisno prtititi kroz bregove — on se okrene i rukom podigne poklopac koji je sakrivao predmet, nalik na orman, koji je stajao iza njega na dnu kola. Bio je to sanduk, primitivno istesan i neofarban — pomislim: Hajde tamo, možda će se bar na Bot Hil ranču naći kakvog posla za mene i, šta da vam kažem, stara pralja nije ni mislila da umre. Naprotiv, udala se za nekog starog trgovca, koji je već deset godina dolazio na imanje i

uvek je prosio. Vidite — opet uzdahne — tako se čovek nepotrebno potuca kroz ovu divljinu. Ni centa nisam zaradio.

— Onda se požurite u grad — reče maršal tmurno. — Vaš pakleni došljak je, pre nego što se izgubio, ubio upravnika pošte.

— Upra...? — Mister Hevenhelp postade sada jako živahan, pucketao je jezikom i žurno priteza dizgine. Zbog izgleda na zaradu zaboravio je i na oproštajni pozdrav.

Prijatelji iz Dodža su jahali čutke neko vreme jedan uz drugoga, svaki utonuo u svoje misli.

Konačno maršal reče: — Izgleda da svaka stvar na tom vražjem svestu ima dve medalje. S jedne strane ta neman od čoveka, koji smatra svojom dužnošću da što više ljudi pošalje na onaj svet, a na drugoj taj čudak koji trči za svakim centom da bi ljude na dostojanstven način strpao pod zemlju.

— Samo što me pogrebnik podseća na onu korisnu crnu životinju, koja u šumama uginule životinje zakopava pod zemlju, a taj Flehert na divlju životinju, koju bi trebalo uništiti. Nisam vas malo pre u salunu hteo pitati šta je s tim Mek Linom u Fort Vortu. Čini mi se da ga poznajete?

— Da, sukobio sam se sa njim jednom u Dalasu. Tada je on tamo bio gradonačelnik i strašno je voleo da se pravi važan. Sasvim sam zaboravio da je premešten u Fort Vort i tamo je uspeo do zamenika šerifa Valkera. To je momak, koji u jednom času podivlja od radnog elana, a već u sledećem je potpuno slep za najobičnije stvari. Mesto da mi odgovori na pitanje, pošalje mi taj idiotski brzjav.

Holidej se osloni na sedlo i zamiljeno reče:

— Ako toga Fleherta još jednom sretnem, doviknu ću mu njegovu omiljenu reč: vuci! Neću ga ubiti, ali ću mu metkom razmrskati desnu ruku, ili ću i sam ostati mrtav u uličnoj prašini!

Ova poslednja tmurna kockareva vizija nije se nikada ispunila. Najveći strelac, kojega je daleki zapad ikada video, Dok Džon Holidej, ne bi nikada mogao biti oboren metkom svog protivnika i ne bi ostao da leži u uličnoj prašini.

Prijatelji su logorovali u jednom plitkom udubljenju u steni, koje je bilo kao manja pećina.

Vajata Erpa probudi promukli jastrebov krik. On je odmah ustao i prešao preko potočića s kojega su kasno uveče uzeli vodu za čaj. Umio se i osvežio. Kada se okrenuo, upravo je i kockar ustao, protegao se i, izvukavši komadić ogledala koje je nosio sa sobom u kutiji za cigarete, posmatrao svoje lice.

Kao i uvek, pri pogledu u ogledalo usta mu se čudno iskrivila. Onda izvadi iz džepa mali crni češalj i počeslja gustu, crnu kosu.

Tada se pedantno obrije i opere, kao da će na doručak sa nekom damom u najotmeniji bostonski restoran.

Obojica su mnogo držala do čistoće i reda. Možda je i to bio razlog, što su ta dva čoveka toliko odudarala od svih drugih, koji su isto tako putovali tom divljom zemljom.

Mali logor se ispuni aromatičnim mirisom kafe.

Iznenada maršal skoči sa sedla, na kome je sedeo i kroz usek među bregovima pokaže prema dolini.

— Vatra!

Holidej se digne i pogleda u pravcu u kome je bila ispružena maršalova ruka.

Durbinom opaze kroz maglu koja se spustila nad dolinom, oronule obrise neke kolibe.

Bez reči skupe svoje stvari i o sedlaju konje.

Dolazeći bliže sve su bolje videli.

Bila je to mala planinska koliba, koju je možda sagradio neki lovac, a možda je i pripadala nekom ranču u neku ruku kao pomoćni objekt.

Sada je bila spaljena. Dole u gredama, još je bilo žara i beložuti dim oštra mirisa dizao se iza ruševina.

Urpkos jasne situacije obojica su se držala svojih hiljadu puta oprobanih mera bezbednosti.

Dok, koji je zaostao na udaljenosti od trideset pet jardi, side s konja, izvadi iz sedla vinčesterku, koju je imao još iz starih dobrih dana u O. K. koralu i napravi polukrug oko zgarišta, a čovek iz Misurija se uputio direktno napred.

Deset jardi od izgorele kolibe Vajat side iz sedla, ostavi konja i pođe dalje.

Na jednom mekanom mestu na zemlji otkrije konjske tragove koji nisu bili stari.

Onda zastade.

Samo korak i po iza praga ležao je potpuno ugljenisani leš nekog čoveka.

Nesrećnik, koji je sigurno za vreme hladne planinske noći zapalio vatru da se zaštiti od hladnoće, mora da je zaspao i vatra ga je iznenadila.

Vajat pobliže razgleda izgorelu kolibu, ali ne nađe ništa iz čega bi

mogao zaključiti da je još neko u njoj izgubio život. Izvlačio je u stranu još tinjajuće balvane, ispod kojih su mu se već zagrejali donovi čizama.

Prošavši opet kraj mrtvaca, on zastade.

Čovek je spavao u odelu, i to sa pojasom za municiju, čak mu ni svi meci nisu eksplodirali. Drška revolvera je izgorela.

U to zakači nogom pa prevrnu kofu za vodu i — iznenađeno skupi obrve.

Pod njim je ležao šešir samo malo nagoren.

Jedan šešir širokog oboda, siv i jako natopljen znojem. Vajat napusti kolibu i izađe na zrak dišući ga punim plućima, jer mu je već bilo dosta disanja u zadimljenoj kolibi.

Onda mahne kockaru.

Ovaj zvizne svom konju i pride. Vajat pokaže na mrtvaca.

Kockar ga je gledao bezizražajnim licem — a tada i on spazi šešir.

Omakne mu se:

— Flehert!

Vajat podiže šešir i pokaže na kofu, koja je slučajno stajala na nešto uzdignutom kamenom popločanom mestu kraj kolibe.

— Čudnovato je to da je samo šešir ostao netaknut.

— Ako ga je pokrila kofa, onda i nije tako čudnovato — rekao je Holidej, ne ispuštajući iz vida ugljenisani leš.

— Šešir je stvarno mogao biti njegov, ali se na to ne bih zakleo.

Holidej klekne kraj mrtvaca.

— Ima zdrave snažne zube Ves Hardina.

Bivši zubar je oštro posmatrao bele čovekove zube. Tada se uspravi.

— I ja se baš ne bih mogao zakleti da je to on. Ali i može biti.

Vajat je stajao pored svoga konja.

Došao je odozgo iz bregova, a hteo je gore prema severoistoku u Lorak. Mora da ga je zatekla noć. Tada je naišao na kolibu.

— A gde li mu je samo ostao konj?

— Požar ga je oterao.

Maršal odveže malu lopatu sa svo- ga sedla i dade se na posao da ne- daleko od kolibe iskopa jamu. Četvrt sata kasnije čovek, koga je te noći iznenadila vatra, bio je pristoj- no sahranjen i bez pomoći mister Hevenhempa.

Holidej i Erp su stajali sa šeširima u ruci i nemo gledali na malu hum- ku.

Konačno čovek iz Misurija preki- ne tišinu.

— Da li to beše on?

— Sigurno bi to mogao da kaže samo čovek koji ga je jako dobro poznao. Pre svega njegove zube. Kolt je običan od 45 mm., kakve nosi na hiljade ljudi, a kakvog je nosio i Ves Hardin.

— Flehert... — reče Vajat.

— Dobro, onda Flehert. A šešir... ko će prepoznati šešir jedne skitnice?

Idući prema konjima, maršal reče:

— Samo ne razumem, kako se ta- ko snažan i mlad čovek nije blago- vreme probudio i spasao. Pa ne može vatra nekoga u ovakvoj kolibi tako brzo da zahvati, da ne bi više imao vremena da izjuri napolje.

Holidej odmahnu glavom.

— Ne, vatra možda ne, ali dim. Došao je ovamo, zapalio vatru i za- spao. Dim i para izazvali su neke otrovne gasove i on se možda uko- čio. Kada se vatra razbuktala, čo- vek je već bio mrtav.

Dok Holidej i Vajat Erp su nasta- vili put, obojica u neizrečenom ali ipak čvrstom uverenju da neće više sresti ubicu koji se nazivao Flehert, koji je u Badlendu ubio petoro ljudi.

Put ih je dalje vodio prema seve- roistoku. Na kamenitom tlu nisu se više raspoznavali konjski tragovi, i tako je nakon četiri sata jahanja maršal bio siguran, da više neće naići ni na konja ugljenisanog čo- veka iz planinske kolibe.

Životinja je verovatno zašla dub- lje u dolinu, a zatim nailazila na proplanke, koji su se sve više spuš- tali prema velikoj ravnici na jugu.

Predveče se u daljini, na jednoj uzvišici, pojavio Lorak.

Malo, razbacano planinsko nase- lje, koje na oba jahača baš nije delo- vala primamljivo.

Odluče da sačekaju mrak, da bi zatim nekom od krivudavih uličica ušli u glavnu ulicu.

Pred trgovinama i krčmama sta- jali su gorštaci i u svoja laka jedno- prežna kolica na dva točka utovari- vali su najraznovrsniju robu.

Tu gore pirkao je svež hladan vetrić, što je bila prava blagodat nakon nedelja provedenih u omori- ni žutog peska dole, na jugu.

Pred jednim salunom stajao je oko tuce konja, i jedan mladić, koji je sedeo na ogradi klateći nogama kao da ih je čuvao.

Ugledavši jahače mladić brzo sklizne sa svog mesta i pođe im u susret.

— Hoćete li u Dženkins bar? Imam još dva mesta na vezištu. De- set centi po konju. Za dva konja

dvadesetpet. Za tu cenu ja pazim na njih do deset sati.

— Snalažljiv momak — primeti kockar. — Pokaži nam prvo gde je pošta.

— Tu prekoputa. Kid Daugert sigurno spava, jer je uvek pijan.

Poštanski činovnik je bio podbuli čovek od možda četrdesetak godina, teške modrocrvne glave, a oko njege se širio neprijatan smrad od jeftine rakije.

Holidej ostade kod konja, a maršal uđe u poštu.

Mali konjušar pred Dženkins barom izgleda da je poznavao svoje sugrađane. Daugert je s glavom na rukama spavao i hrkao tako da bi mu i testera mogla na tome pozavidet.

Maršal s treskom zalupi vrata. Ako je time mislio da ovoga čoveka natera da ustane, tada se grdno prevario.

Poštari samo trepne levim okom prema vratima, zagunđa pospanim glasom i zaplićući jezikom promrmlja:

— Molim malo više mira. Konačno. nismo ni u zatvoru ni u crkvi.

Vajati pride šalteru.

— Kid Daugerte, treba da govorim sa vama!

Poštari oslušne tvrdi i oštar glas, lagano dične glavu, okrene se prema ulazu i blesavo se zabulji u čoveka iz Misurija.

— Šta hoćete...?

— Da predam telegram.

— Sutra ujutro posle osam — reče Daugert i spusti tešku glavurdu na sto.

Klik!

Zvuk natezanja revolverskog oružja je stvarao čuda.

Kid Daugert skoči i digne ruke uvis.

— Pa mogli ste odmah reći da hoćete novac — procedio je stisnutih usta.

— Ne treba mi novac, nego želim da predam depešu, kako sam vam već rekao — reče maršal i jednim munjevitim saltom revolver se opet našao u futroli. — Dakle, sednite. Izdiktiraću vam tekst.

Daugert se skljojka na stolicu, pogladi se po čelavoj glavi i zastenja kao teško premoren čovek.

— Ala ljudi imaju briga. Predaju brzopjave. A šta je to tako važno, što se ne bi moglo javiti zgodnim malim jeftinim pismom, koje bi isto tako blagovremeno stiglo.

— Pišite! Mister Mek Linu, Fort Vort. Moje se pitanje odnosilo na kažnjenika J. V. Hardina. Molim histan odgovor u Lorak. V. E.

Daugert je pisao.

Kod zadnjih slova zaklima glavom.

— V tačka, E tačka. Mogu vam reći da takve stvari ne volim. Prokleta banditska družina samo s početnim slovima...

— Ne brbljajte čoveče! Predajte odmah brzopjav — izdere se na njege Vajat Erp.

— Dobro, dobro, već radim — reče poštari i zapetlja se oko predaje brzopjava.

Vajati sačeka dok je završio i zatim upita za cenu.

— To je skupo mister. Košta sedam dolara.

— To mi je preskupo!

— Štaa? Prvo naručuje tako dugačak brzopjav — a onda neće da plati. Hej, čoveče, naučiću ja vas! Šta vam pada na pamet? Još je na

nogama celi grad. Neka samo malo promuklije kriknem i vrata će se otvoriti...

Vrata se zaista i otvore.

Kockar proturi svoju usku glavu i upita:

— Dešava li se nešto, maršale?

— Ne — odgovori ovaj.

Džordžijanac zatvori vrata i izgubi se.

Daugert je gutao pljuvačku.

— Šta... je taj čovek rekao? Maršal? Vi ste maršal? Možda jedan od US maršala? Do đavola! Što to onda niste odmah rekli?... Tačno! Ala sam vo! — Udari se dlanom po čelu. — Pa vi ste telegrafisali u Fort Vort, zbog jednog kaž... Samo čas! Hardin, J. V. — radi li se možda o Ves Hardinu? Za ime božje, zar je taj još uvek na ovom svetu...!

Maršal preseče poštarevo brbljanje pitanjem:

— Šta košta brzoglav?

— Brzog... ništa... ništa... baš ništa. Ja... poklanjam vam taj iznos. Tako je... ja sam velikodušan, kada se radi o jednom US maršalu!

Vajat izađe.

Holidej se već popeo u sedlo.

— Taj čovek izgleda kao šerif iz Badlenda, čak i liči na njega, kao da mu je brat ili njegovo bolje postavljeno izdanje.

— Brzoglav je već na putu — reče maršal.

— Dobro je to stvar, sa brzoglavom. Kada su u ono vreme otkrili sredstva za uspavljivanje, pomoću koga se pacijent može operisati, a da on o tome ništa i ne zna, mislio sam da je to najveća stvar koju je čovek izmislio. Ali i to sa telegrafom je vraška stvar. Tako brzo vest ne

bi mogao preneti ni najbrži jahač, pa ni golub pismoša.

— Sad nam je potrebno prenočište!

— Već sam ga našao — odgovori kockar.

— Šta...?

— Jedva što ste nestali u pošti, kad ovuda prođe jedna zgodna leđi, koju sam upitao za neki pansion. Dobro me je odmerila, a zatim rekla da potražim Hakerov hotel, koji je nov, a sobe nisu skuplje nego one u druga dva pansiona u gradu.

— A gde je taj hotel?

— Moramo odjahati malo niz glavnu ulicu, a onda skrenuti na levo. Nalazi se u paralelnoj ulici.

Gore, na uglu jedne sporedne ulice, Vajat se obrati nekom trgovcu, koji je stenjući istovarivao svoja kola, i upita za hotel.

Ovaj naprći nos.

— Hakerov hotel? A zašto bi ste baš išli tamo? Bili Haker je lopov i ludak. Taj celi dan sedi uz klavir i lupeta po njemu gluposti, na koje se ne može ni igrati ni pevati. Da — njegova mlada žena je vrlo zgodna, ali đavo bi je znao odakle je došla. On ima šezdeset, a ona ni četrdeset godina. Zar tako nešto nije nepošteno? Bolje idite tu preko, moj brat Džon ima pansion...

• Holidej se okrene i ugleda neko staro zdanje, koje je već i u tami izgledalo kao ruševina.

— Mnogo hvala, mister, ali moramo do Hakera, jer s tim lopovom i ludakom moramo da porazgovaramo.

— Porazgovarate? — Trgovac u lakom uzbuđenju počne uvijati svoj brk. — He, to već drugačije zvuči. Morate porazgovarati sa njim.

Merio je oba jahača, koja su se skladno ocrtavala u svetlu dve petrolejke koje su se njihale na verandi. Tada trgovac spusti sanduk, koji je upravo skidao sa kola, pa trlja-jući ruke upita:

— A šta bi to bilo, što biste vi sa tim prevarantom imali da razgovarate, he?. Dobro, dobro — neka samo neko tom bednom došljaku nartlja nos. Ko zna šta on sve ima na duši. Kako samo može tako star lopov uzeti taku mladu ženu. To je nemoralno što...

Holidej se duboko sagne preko sedla i manu trgovcu da se približi.

Brzoplet i znatiželjan čovek docupka i uzbuđeno stavi ruku na uho.

Holidej ga upita tiho:

— Koliko je stara vaša cenjena supruga?

Trgovac ustukne korak nazad.

— Moja...? — upita uvređeno. — Ali kako to? Ne razumem... Kakve to ima veze sa Hakerom, tom vucibatinom? Moja žena, ona ima pedeset pet godina, isto kao i ja. Kako i treba.

— Baš zato — odgovori kockar i usrpavi se.

— Šta to znači...? To je... to je... — trgovac besno udara nogom u zemlju.

— Samo bez uzrujavanja, trgovčiču — reče ledeno kockar. — To nije dobro za srce. Ali to će vašoj ženi i tako biti sasvim svejedno.

To je tipičnog brbljivog malograđanina dovelo do kulminacije besa.

— Šta tebi, skitnice, pada na pamet? Ja ću...

U desnoj kockarevoj ruci iznenada bljesnu veliki revolver.

— Bolje istovaruj svoje sanduke, burazeru — ako ne želiš i sam da

još danas legneš u neki sanduk — reče Holidej i oni odjahaše dalje.

Put prema Hakerovom hotelu pokazala im je jedna žena, sa tovarom drva na leđima.

— Nije ovoga Hertola trebalo da pitate za hotel — reče žena, i priznade da je prisluškivala kratak, ali ne baš tihi razgovor na uglu.

— A zašto da ne?

— On je bio Hakerov prijatelj. Dugo godina. A kad se Haker oženio, on je i dalje bio često kod Hakera. Tada je Hertolova žena postala ljubomorna i nasred ulice se izderala na njega...

— Ljubomorna?

— Da, jer je poludio za zgodnom, mladom Hakerovom ženom, stalno joj je donosio cveća, zalazio je tamo tri-četiri puta dnevno i konačno se jednog dana raspitivao kod advokata šta treba čovek da radi ako hoće da se oslobodi svoje žene. Stara lopuža je htela da se razvede i da nađe isto taku mladu ženu. Dole, u Dženkins baru, se napio i onda se derao da bi umesto dve stare više voleo jednu mladu ženu! Još i danas se momci u gradu sa time zabačuju i smeju se...

I ovu blagolagotljivu ženu obojica napustiše, zahvalivši joj se kratko.

Hakerov hotel je zaista bio na oko čist, tako da je već spoljašnost privlačno delovala.

Na ulazu je jedan čovek radio na stepenicama. Pričvršćivao je gvozdenu ogradu i ljubazno je pozdravio kad je Džordžijanac prošao pored njega, a zatim nastavio da radi.

Vajat, koji je tu vrstu poslova radije prepuštao kockaru, ostao je da čeka kod konja.

— To je dobro — odobravao je radniku. — Ograda je tu baš potrebna, da bi čovek u mraku imao za šta da se uhvati da ne padne.

— I ja mislim — reče radnik i odmah upita: — Dolazite li iz daleko?

— Iz Badlenda.

— Majko božja, pomozi!

— Molim?

— Ništa — samo sam se malo pomolio!

— Ah, imate li tako loše iskustvo sa ljudima koji dolaze odande?

— Daaa, u stvari sa jednim. Bilo je to skoro. Tek pre par dana. Ponašao se tu kao divljak. Surov i grub momak...

Vajatu su odmah proradili klike-ri.

— Da li je jahao na pegavom belcu?

Čoveku alat ispade iz ruke i uz zveket pade na kamene stepenice.

Razrogačenim očima je zurio u jahača.

— Da li ga poznajete?

— Ne. Ali ga tražim.

— Ne poznajete ga — a tražite ga! Čujte, mister! Nešto ću vam reći. Taj tip, to je bandit, razbojnik! Taj je za samo jedno veče ispraznio jednu i po veliku flašu brendija i svakome je pretio s koltom. A govorio je, govorio! Tvrdio je čak da je ubio Morgana Erpa. Eto takve je gluposti trabunjao. Mogu vam reći da sam bio srećan kada mi je napustio kuću...

— To je vaša kuća? — upita čovek iz Misurija odsutno.

— Da. Zovem se Haker, Vilijam Haker. Nisam oduvek ovde stanovao. Živeo sam ranije dole, u Galvestonu, i davao sam časove klavira. Hteo sam da postanem kompozitor. Ali možda ipak nisam imao dovoljno smisla za to. Jedan od moje braće je radio tu

u planini, kao kovač na Barnes-ranču. Poginuo je. Kad nas je rančer o tome obavestio, došao sam ovamo, da mu posetim grob, da donesem uvelo cveće od oca. Džef je umro zbog jedne devojke. Ali što da vas zamaram sa svojom istorijom? Ostao sam ovde. Nisam postao kompozitor, pa ni nešto slično. Otvorio sam dole, u Pitsfeldu, točionicu i nakon dvadeset godina skućkao sam toliko da sam mogao ovde da sagradim ovaj hotel. Ali ne ide mi dobro. A zatim — ljudi ne vole došljake, naročito ne, ako taj ima mladu ženu...

Vajat zaklima glavom. Ta priča mu je bila poznata.

Osim toga, slušao je samo na pola. Njegove misli su se bavile čovekom, koji se tu hvalio da je ubio njegovog brata.

— Kada je taj čovek odjahao?

— Na žalost, tek prekjuche.

— A da li znate kuda?

Haker malo podiže svoja nešto spuštenu ramena, pa odgovori:

— Ne, i možete verovati da toga divljaka nisam za to ni pitao. Bio sam srećan, kada sam ga se rešio.

Vajat sa razumevanjem klimne glavom.

Hotelijer ga pogleda i upita:

— Imate li neki obračun s njime?

— Da — odgovori maršal. — Morgan Erp je bio moj brat.

Haker tužno klimne glavom. Tada se naglo podiže i reče:

— Vaš brat? Hoćete li time reći da ste i vi jedan od Erpovih?

— Da...

U to se Holidaj pojavi gore na vratima i reče:

— Sve u redu, Vajat. Imaju lepu sobu sa pogledom na ulicu i...

— Vajat... — mucao je Haker. — Vi... ste..., vi ste Vajat Erp?

Čovek iz Misurija ćutke potvrdno klimne glavom.

Na to mu hotelijer brzo priđe i srdačno mu stisnu ruku.

— Dobro mi došli, maršale. Iskreno vam želim dobrodošlicu. I osećajte se kod mene što ugodnije. Moja žena i ja ćemo se potruditi da vam boravak bude što prijatniji, a takođe i vašem pratiocu. Mister?

Misis Haker se pojavi u vratima i upita.

— Mister Holidej, da li da naručim u kuhinji još dva obroka?

Kockar potvrdi.

— Holidej? — Haker skide svoje zlatne naočare i maramicom poče brisati i tako čista stakla. — Dakle, to je doktor Holidej? Gospode bože, kakva poseta! Brzo u kuću, ostavimo posao! Ograda može čekati i do sutra. Ne dolaze Vajat Erp i doktor Holidej svaki dan u kuću! Hodite, džentlmeni! I ja još nisam jeo. Učinite mi radost i večerajte sa mnom.

Posle napornog dana obojica su se osećali vrlo prijatno kod zaista ljubaznog i uostalom jako složnog bračnog para.

Još pre večere su se okupali u toploj vodi, obrijali i seli za sto u čistim odelima.

Hakerovi su sedeli prema gostima.

— Sada izgledaju sasvim drugačije, zar ti se ne čini Bil?

Haker je sav blistao.

— Da — sasvim drugačije.

Zabavljali su se do kasno u noć, što je bio podvig za maršala, jer Vajat je, po mogućnosti, uvek išao vrlo rano na spavanje da bi opet ujutro mogao rano biti na nogama.

Dok Holidej je, naprotiv, bio vičan da do svitanja sedi za kockarskim stolom.

Kada su, konačno, oko ponoći krenuli na spavanje, Dok reče:

— Zgodni ljudi. Bilo je to pravo osveženje.

Vajat pogleda kockara i reče:

— Dok, već dugo sam nešto hteo da vas pitam. Često smo i nedeljama bili u sedlu. A vi ste se uvek, bilo gde, u nekom od gradova kroz koji smo prošli kockali. Od Morganove smrti niste seli za kockarski sto.

— Nije tačno. Kartao sam se u Taksonu.

— Da, ali samo vrlo kratko, a i bilo je to već davno, pa sam zabrinut za stanje vašeg novčanika.

Kockar je otvorio vrata svoje sobe, zapalio šibicu i prineo je fitilju petrolejske svetiljke.

— Samo bez nepotrebnih briga, maršale. Dobro sam zaradio u Dodžu, a i u Santa Feu. U Tombstonu sam oboleo, no moji zahtevi su skromni...

— Ali za koliko dugo vreme!

Holidej odmahne rukom.

— To je moja briga i samo moja!

— S tim ne mogu da se složim, Džon...

Tek što je čuo reč Džon, Dok Holidej okrene glavu i pogleda maršala u oči. U rukama je još držao svetiljku.

— Džon... — reče tiho. — Kako to čudno zvuči. Tako me već celu večnost niko nije zvao.

— Ja bih vas rado tako zvao, ako mi dozvolite!

Holidej se nasmeja, a maršal nastavi:

— Činilo mi se da ono „Dok“ ne zvuči loše. Pa ko je danas već pravi doktor? I pristaje vam kao ni jedno drugo ime.

Holidej stavi lampu na sto i priđe prozoru.

U to jedan hitac poremeti noćnu tišinu.

Prozor se rasprsnu u hiljade komada.

Holidej se zanese nazad i pade na maršala, koji je u dva skoka bio iza njega.

— Dok!

Treperavo svetlo lampe bacalo je sablasno nemiran odsjaj na kockarevo ionako uvek blede lice.

Oko plemenito izvajanih muževnih usana titrao je slab smešak.

— Dok! Kako to lepo zvuči iz vaših usta. Vajat... — blago reče Holidej.

Maršal ga sasvim spusti na pod i htjede da mu raskopča sako.

— Gde ste ranjeni...?

— U glavu...

Čovek iz Misurija brzo prepipa doktorovu glavu.

Kada je povukao ruku nazad, bila je krvava.

— Moja... to... rba... — začulo se tiho ranjenikova molba.

Vajat odjuri do ormara i donese sjajnu i uvek negovanu tašnu od krokodilske kože, u kojoj je doktor Holidej na svim putovanjima nosio sa sobom medikamente i instrumente, koji su mu bili potrebni kako bi uvek mogao pomoći drugima.

Vajat je otvorio i postavio je na pod pored Holideja.

— I — šta sada?

— Flašu...

— Koju?

— Veliku!

Vajat izvadi najveću flašu i otčepi je. U lice mu udari jak miris alkohola.

— Pa to je viski!

— Tačno... dajte mi... molim vas... jedan gutljaj... Kad mu je

Vajat pružio on popi malo i reče umorno: — A sada natopite jednu od malih belih krpa sa viskijem... i stavite na ranu...

Užurbani koraci su se čuli sa stepeništa...

Maršal je upravo nakvasio krpu i nagnuo glavu svoga prijatelja, da bi mogao bolje da vidi tamno mesto na levoj slepoočnici.

Sada brzo skoči, ugasi svetiljku i izvuče revolver.

— Mister Erp... začuo se gazdaričin glas iz hodnika.

— Jeste li sami?

— Odmah će doći i moj muž...

Vajat opet upali svetiljku i reče:

— Molim vas, uđite.

Žena uđe a s usana joj se ote prigušeni krik užasa.

— Dok! Za boga... zar je...

— Molim vas pridržite mi svetiljku.

Žena poslušala i drhtavim rukama uze svetiljku i klekne s druge strane ranjenika.

Vajat je rukama držao viskijem natopljenju krpu.

— Dok... to, Dok... oh!

Kockar je sklopio oči.

— Mrtav je — vikala je žena promuklim glasom. — Mrtav! Ubijen! Ustrelili su ga! Iz našeg dvorišta — je ubijen.

Svetiljka joj ispade iz ruku.

Vajat je prihvati i reče muklo.

— Madam — molim vas držite čvrsto svetiljku! Moram mu staviti zavoj!

— Zavoj — reče uzbuđeno. — Zavoj mrtvome...?

— Molim!...

U to uđe Haker.

— Bil, on je mrtav! — stenjala je žena, pripijajući se iza leđa svo-

ga muža i sakrivajući uplakano lice, tiho jecajući u sebi.

— Liz, idi molim te... idi dole — pokušavao je muž da je umiri. — I ja ću odmah doći...

On se oslobodi rasplakane žene i uze svetiljku.

Njegove su oči tražile maršalov pogled.

No, ovaj je nepomično zurio u bledo kockarevo lice.

Bespomoćno i grčevito obuhvati flašu sa viskijem koja je još stajala kraj njega. Iznenada mu sine ideja.

— Molim vas uzmite bocu, Bil, ja ću ga podići. Mora piti...

— Šta...?

— Hajdete! Molim vas.

Hotelijer je ipak poslušao i drhtavom rukom je sipao zlatnosmeđu tečnost u usta Doka Holideja.

Na to se Dok iznenada pokrene.

Vajat uze novu maramu, naliže na nju viskija i prisloni je oprezno na ranu.

— Madam — poviče ženi koja je tu stajala kao ukočena — brzo jedan zavoj iz torbe!

Zavoj, koji je Vajat stavio prijatelju, nije bio baš stručno namešten. Ali je ipak bio koristan.

Holidej otvori oči. Kada je pogledao u Vajatovo lice, opet mu preko usana preleti njegov zagonetni osmeh.

— He... lo, mar... šale!

— Helo Dok! — procedi Vajat muklo stisnutih zuba. — Kako izgleda...?

— Vi... to... morate... bolje... znati.

— Da... naravno. Nije... tako loše, stvarno... ja, na levu stranu ste ranjeni. Tome ćemo mi već do-

skočiti. Kada se malo oporavite, recite šta da radim.

Holidej neizmerno umorno klimne glavom... i opet se nasmeši.

— Jeste li već bili dole?

— Ne.

— Molim...!

Vajat ustade i reče hotelijeru:

— Moramo ga preneti na krevet.

Bračni par Haker mu pomože. Zatim Vajat odjuri dole.

Znao je da dolazi prekasno. Uprkos tome detaljno je pretražio dvorište i obližnje zgrade. Ali nije našao ništa, kako je i pretpostavljao. Baš ništa.

Tajanstveni strelac iz zasede davnog se već izgubio.

Kada je čovek iz Misurija opet došao gore, Haker je već pritvorio žaluzine na prozorima.

— Spava — tiho reče žena, ne ispuštajući iz vida kao mermer blede lice ranjenika.

Vajat Erp je ostao da sedi u Holidejevoj sobi. Oko tri sata neodoljivo ga je savladao san. Činilo mu se da nije dugo spavao i kad se probudio mislio je da pred sobom vidi sablast.

Preko, u vratima, stajao je kockar. Potpuno uspravan, kao i uvek, sa parčetom odlegala u ruci promatrao je svoju ranu. Na krevetu je ležao skinuti zavoj.

Vajat protrlja oči.

— Hej — Dok! Ustali ste iz mrtvih? No, to je išlo brzo...

Holidej se okrene i reče:

— Zar ste vi budni? Onda mogu otvoriti prozor. Nisam znao da se sedeći za stolom može tako čvrsto spavati.

Tek sada Vajat primeći da je Holidej umiven, obrijan i počesljan.

— Da otvorite prozor? Ne, nema ništa od toga. Ostanite tu gde ste. Ja ću učiniti to.

On gurne kapke sa dugom revolverskom cevi svoga bantlajn specijala.

U sobu uđe svež jutarnji planinski vazduh.

Holidej ga duboko udahnu.

Onda opet pogleda u malo ogleдалo.

Skoro smešna ogrebotina... Ali svakako na samoj slepoočnici. — Onda se okrene. — Kugla bi morala biti tu negde... Tačno! Evo je gore u plafonu.

— Vidite li tu malu smešnu rupu?

Maršal ponovo protrlja oči i zagleda se u plafon.

— Tačno. Grom i pakao, ta stvarčica je trebala da vam raznese lobanju.

— Bez ikakve sumnje... — odgovori Dok.

Hakerovi su zinuli i razrogačili oči kada su videli kako Dok Holidej i Vajat Erp zajedno silaze niz stepenice.

Žena uopšte nije došla do reči, a hotelijer konačno izusti:

— Doktor! Nebesa! Da li ste vi od gvožđa? Noćas za vaš život ne bih više dao ni centa! — pa radosno pođe u susret i srdačno mu stegne ruku. — Ne možete ni zamisliti, kako nam je žao zbog tog odvratnog slučaja, Dok, ali...

Od jednog od prednjih stolova ustade vitak, visok čovek. Imao je duguljasto, čoškasto lice i na levoj strani svoje karirane košulje nosio je šerifsku šestokraku zvezdu.

Kada ga je Haker primetio, brzo reče, predstavljajući ga:

— To je šerif Danker, maršale. Probudio sam ga još noćas. Šerife, ovo je Vajat Erp — a to Doktor Holidej.

Šerif pruži ruku popularnim hotelskim gostima.

— Sve sam već pretražio — reče na Vajatovo tiho negodovanje. No, na žalost, nisam ništa mogao da nađem. Skoro dva sata sam sve ovde pretraživao...

Dva sata! Onda je sasvim sigurno, da je uništio sve tragove. Maršal se kroz dvorište kretao tako, da po mogućnosti ne uništi tragove, koje je strelac morao da ostavi za sobom. To je hteo još ujutro da proveriti. A sada je revnosni čuvar zakona iz Lorakā sve to uništio.

Brzo je Vajat shvatio kakav je razmetljivac bio šerif Danker. Poveo je sa sobom dva građanina svedoka, pred kojima je sada hteo da se prikaže u pravom svetlu. Pre svega je hteo da pokaže na koji način je on u stanju da govori sa tako poznatim maršalom. Nipošto s poštovanjem, ili čak skromno, nego do krajnosti samosvesno, da pokaže ko je on i šta je u tom gradu.

— Dakle, mister Erp, sada ćemo slučaj jednom dobro razmotriti...

— To bi pre bilo dostojno kakvog zubara — reče Holidej, kome se naduveni šerif isto tako malo dopao kao i maršalu.

— Pa... ovaj mislim, dakle da moramo početi redom i sasvim is početka. Dakle, postoji li neki čovek za koga biste vi sumnjali da bi bio u stanju da puca u vas, Dok?

— Neki? Hm, mislim da bi ih bilo dobrih stotinu.

— Kako — molim?

Holidej se uputi prema postavljenom stolu sa doručkom.

Vajat sleže ramenima i reče:

— Možda ćemo se kasnije još videti, šerife. Sada bismo prvo hteli da doručujemo.

Haker, koji se zgražao nad šerifovim postupkom, uhvati ga za ruku i odvede ga do vrata. Tamo je gundao:

— Šta vam pade na pamet, Danker? Pa kako ste govorili sa tim ljudima? Sa velikim maršalom Erpom! Vi, smešni mali provincijski šerif, u nekom gnezdu, za koje izvan ovih planina niko i ne zna da postoji.

— Ali vi ste me zvali... — pokušavao je da se opravda Danker.

— Naravno jer ste maršalu trebali biti od pomoći, da mu pokažete da u ovom gnezdu osim tipova koji pucaju iz zasede postoji i pristojan šerif. Umesto toga, vi se razmećete kao da ste barem guverner. Zato vam predlažem, Dankeru, pokupite vaše momke i nestanite!

Šerif slegne ramenima. Besan, što je tako osramoćen pred svojim ljudima, prosikće.

— Onda neka Vajat Erp sam traži tog bandita.

— To i hoće — reče mu kockar, koji ga lupne po ramenu, rekavši ne baš prijatno: — To će on sigurno i učiniti, prepoštovani! Srećno!

Na to Danker besno izađe i zalupi vrata za sobom.

Posle doručka prijatelji su osedlali svoje konje u dvorištu.

Haker je stajao pored njih i zabrinuto pitao:

— Ali, može li Dok već da jaši?

Holidej potvrdi.

— Bez brige. Nije to bilo tako strašno kako je izgledalo. Udarac u slepoočnicu svakako je opasan i za sobom uvek povlači nesvesticu. Ali maršal je pretrpeo dosta takvih povreda!

Haker pogleda čoveka iz Misurija, pa upita:

— Je li to istina?

— Na časnu reč!

I pored svega maršal nije baš bio bezbrižan, jer je kockar zaista izgledao slab, a ogrebotina i nije bila tako naivna.

— I vi se sigurno večeras vraćate?

— Nepoverljivo upita hotelijer.

— Da, mi, u stvari, odlazimo samo za to da bismo bili viđeni, da bi stvorili uverenje kako napuštamo grad. Čim se smrkne vraćamo se tačno onim putem, koji ste nam opisali.

— U redu — i srećan put!

Oni napuste dvorište sporednom ulicom i ujahaše u glavnu. Desno dole, pred Džerkins salunom opet je bio onaj dečko, koji je za deset centi čuvao jednog, a za dvadeset i pet dva konja.

U pošti, na otvorenim vratima, se deo je podbuli upravnik pošte, tako upadljivo spavajući da verovatno nikome ne bi palo na pamet da ga uznemiri kakvom poštanskom uslugom.

Oba jahača krenu prema istoku i napuste grad.

Dok Holidej baci pogled na daleku ravnicu, koja se gubila u sivom plavetnilu jutarnje izmaglice.

— Još jedan pogrešan grad, maršale.

Vajat potvrdi.

O hrani se Liz Haker tako dobro pobrinula da su bili snabdeveni za šest dana unapred.

Kada su prešli jednu milju, Vajat krišom baci pogled na profil svojega pratioca. I sada je to, kao i pre, bilo lepo oblikovano, oštro, odlučno, muževno lice Doka Holideja, ali negde, u uglovima usta i ispod očiju, pojavila se bora, koju je Vajat prvi put video kod prijatelja u Tombstonu. I zato je znao da Dok trpi bolove.

Vajat je sve više i više usporavao korak svome konju, sve dok to kockaru nije postalo upadljivo i on okrenu glavu pa upita:

— Nešto nije u redu sa konjem?

— Ne, ništa — odgovori maršal.

— Pa što onda jašimo tako polako? Zar nismo hteli dole prema kamenolomima?

— Hteli smo, Dok, ali...

— Šta?

— Još razmišljam.

— O čemu?.

— O onome o čemu neprestano razmišljam od prošle noći — i o čemu smo jutros govorili: ko je to mogao da puca na vas?

Holidej se zagleda negde pred sebe. I njegov konj je sada lakše kaskao.

— Ko? Rekao bi Flehert, da ga nismo lično mi sahranili u dolini.

— Ako jednom prihvatimo to kao činjenicu da smo stvarno sahranili Fleherta, onda on otpada i to može biti samo čovek koga tražimo. Peti čovek.

Holidej je ćutao.

I maršal je progovorio tek posle dužeg vremena.

— Vi to smatrate kao nemoguće?

— Ne — odgovori Holidej — ali ne i kao apsolutno tačno. Odakle bi taj momak znao da ga sledimo, kada je stalno tri ili četiri dana jahanja pred nama? Kako nam je Haker rekao, odjahao je iz Loraka pre par dana. A danas ujutro su to potvrdila još tri čoveka, što rade kod Hakera.

— Da, to je istina. Za sada nam preostaje samo činjenica da je noćas, četiri minuta pre ponoći, neki čovek iz dvorišta hotela pucao na vas iz zasede!

Maršal pokaže na jedan brežuljak.

— Sa onog mesta gore imamo dobar pregled na dolinu. Tamo ćemo stati. Jer moramo da razmislimo.

Holidej se ne okreće. Krv mu šiknu u lice. Tačno je znao zašto je njegov prijatelj krenuo prema brežuljku. Pre podne su se već o svemu tačno dogovorili i pretresli celu stvar. Šta bi još mogli da otkriju, ako bi se zaustavili tu gore? I — da li bi ikada Vajat Erp neki pohod na konjima prekinuo zbog odmora ili da bi razmišljao? To se do sada uvek obavljalo u sedlu.

Ali je Holidej stvarno osećao da je premoren i iscrpljen. Zato je ćuteći jahao uz maršala prema vrhu brežuljka.

Kada su stigli gore, videli su da je pogled na ravnicu zaista izvanredan.

Vajat skide sedlo i baci ga na zemlju.

Kada je kockar to video, on se ipak namršti i upita:

— Šta? Zar ćemo tako dugo tu da se zadržavamo?

— Moramo razmisliti — i to temeljito! — reče Vajat.

— Slažem se — odgovori Holidej i takode rasedla konja, pa se spusti kraj prijatelja.

— Vi ste Vajat ipak naivni. Znam da ste ovamo dojahali samo zbog mene, ali to ne mogu da dozvolim. Ne možemo samo zbog mene celi naš naporni put da stavimo na kocku. Ako je nas taj čovek video, kako jašemo iz grada, onda nas je i pratio, pa je i video kuda smo se uputili...

Maršal je odmahnuo glavom.

— Nije sasvim tako. U prvoj milji nije nas mogao pratiti, jer bismo ga nadaleko opazili, a već u prvoj polovini milje zašli smo iza jedne izbočene stene, tako da nas ni onda ne bi mogao videti, kada bi i samo stotinu jardi bio iza nas. I što god on učinio, morao bi tu dole da pređe put, ako bi hteo da izbegne zaobilazak od nekoliko sati jahanja preko planine, da bi nam došao iza leđa.

Holidej je ćutao.

Vajat pričekao neko vreme i konačno zabrinutim glasom reče:

— Dok, nemamo ništa od toga ako sada odjašemo u kamenolome, a vi se strmoglavite sa konja.

Holidej naglo okrene glavu i brzo upita:

— Kako to znate? Zar tako strašno izgledam?

— Ni u kom slučaju. Ne vidi se na vama ni najmanji trag. Ali kad vi u jedanaest sati pre podne još niste zapalili ni jednu od vaših cigareta, onda mi to dovoljno govori.

— Šta — smeja se kockar, a njegovi beli pravilni zubi zablistаше. — To je nečuveno. To odmah možemo ispraviti.

On izvadi iz džepa srebrnu tabakeru sa urezanim inicijalima i otvori je.

Vajat stavi na nju svoju veliku preplanulu ruku i zaklima glavom.

— Ne, Dok. Ako čovek za tim ne oseća potrebu i hoće da puši tek kada ga se na to upozori, onda bi to pušenje bilo pravi greh.

Džordžijanac apatično opet strpa cigarete u džep.

— Dobro, priznajem, osećam pritisak u glavi, i ne mogu da kažem da se baš sjajno osećam, ali to ne može biti razlog da ovde ostanemo do noći.

— Mi ne — ali vi.

Holidejeve oči odmah potamneše od ljutine i on žustro reče:

— Pa, Vajat, vi to valjda ne mislite ozbiljno?

— Sasvim ozbiljno — odgovori Erp. — Odjahaću sam u kamenolom. A ni vi nećete ovde sedeti uzalud, jer, kako vidite, pogled sa vrha brežuljka je naprosto fenomenalan. Vi ćete na udaljenosti od mnogo milja videti svakog čoveka što dolazi iz grada, što ulazi u grad i koji se skita tim krajem.

Kockar začuta na neko vreme, a tada glasno zafrkta i reče:

— Lepo! Kako god kažete. A kada mislite, da se vratite?

— Posle podne.

— A ako ne?

— Onda uveče!

— U redu. Ali ako vas i do mraka ne bude bilo, ja jašim u kamenolome.

— Bože sačuvaj — reče Vajat. — Put do tamo je užasno naporan.

Opet prođe neko vreme u tišini, koju je ovaj put prekinuo Vajat.

— U ovom momentu nije tako važno ko je odapeo hitac na vas, nego da ne padnete sa konja, jer može biti da nas već sutra opet čeka ozbiljan i težak napor.

Vajat ostade još malo da sedi zamišljeno, pa iznenada reče tiho:

— Nije bio Flehert.

Zatim ustade, podiže svoje sedlo tako naglo i snažno uvis, da su uzengije zazvečale, pa se uputi svoje vrancu i počeo ga sedlati.

Holidej je posmatrao svaki njegov pokret. Te pokrete je hiljadu puta video.

Onda se maršal vine u sedlo, podigne ruku do oboda šešira i reče:

— Do viđenja, Dok.

— Do viđenja, maršale.

Vajat zategne uzde i potera vranca prema dolini.

Kockar ga je ukočeno pratio pogledom, sve dok ga nakon četvrt sata nije izgubio iz vida, kada je zašao dole sa stene.

Posle tri sata oštrog galopa opazi čovek iz Misurija pred sobom prema jugoistoku kamenolome, u kojima se krvavo radilo.

Jedna stena se dizala vertikalno uvis i ličila je na potkovicu, a u njenom podnožju sve je vrvelo od radnika.

Kada je maršal stigao do podnožja, gde su okolo bili razbacani šatori i kola, pokrivena platnom, opazi na svoje iznenađenje vojnike, koji su puškama u ruci trčali naokolo.

Maršalu priđe neki ridokosi čovek u sivom radnom odelu.

— Šta tražite ovde? — upitao je neljubazno.

— Da govorim sa upravnikom! — odgovorio mu je maršal.

— Gazda nije tu. Otišao je poslom u Flaviji, dvadeset milja odavde.

— A ko ga zamenjuje? — upita Vajat.

Ridokosi pokaže na čoveka koji je ličio na lutana. Stajao je pred nekom grupom radnika i nešto im objašnjavao.

Ridokosi je siktao:

— Ma nestanite već jednom, čoveče! Ne možemo tu da puštamo gledaoce. Valjda vidite da se tu lomí kamenje.

— Molim vas, uprkos tome, recite šefu da ja...

Na to ridokosi pojuri prema maršalu, ali vranac se besno propne pred njim.

Čovek brzo ustukne, pobegne prema snažnom i nespretnom čoveku, koga je malo pre označio kao zamenika šefa. Ovaj je bio obučen u svetli sako i smeđe pantalone.

Zamenik šefa se brzo okrene, odmahne dvojici sa kojima je razgovarao i priđe teškim koracima.

Vajat ugleda jedno izabrano lice kao pejzaž koji se sastojao od samih kratera, lice potpuno opustošeno i odmah je znao da kod tog čoveka neće naići na podršku.

Uprkos tome htela da sjaši, kada mu čovek dobaci:

— Čisti se, dangubo, inače će biti naprikaša. Gari je u pravu kad kaže da nam ne treba publika!

A kako se Vajat nije žurio da okrene konja, zamenik šefa munjevito zgrabi iahačevu levu nogu, nameravajući da je izvuče iz uzengija,

da bi Vajata, takozvanim mole-zahvatom*) oborio na zemlju.

Ali Ole Larson, zamenik šefa, imao je smolu što je naleteo na čoveka koji je taj trik dobro poznao. Trik — i odbranu. On je munjevito trgnuo nogom uvis, tako da je napadač dobio snažan udarac u vilicu.

Čoškasti sin švedskog iseljenika Oleg Gustavson Larson se kao posećeno stablo preturi natraške preko glave i ostade da leži na zemlji bez svesti.

Ljudi iz kamenoloma su zaprepašćeno buljili u stranca.

Kad je ričokosi Džo Mek Inteš pokušao da izvuče revolver, maršal mu je već stavio kolt pod nos.

— Slušajte, ljudi, tražim jednog čoveka...

I sada, kad su se svi već utišali i stajali gledajući u njega, Vajat im opiše čoveka koga traži: rošavog, surovog, preplanulog, sa žutim očima, smeđom kosom i širokim ramenima, a koji je jahao pegavog belca.

Za to vreme Larson dođe k sebi i s mukom se pridigne i poviče.

— Šta? Zar je taj pas još u sedlu? Zbacite ga dole, ljudi! Naređujem vam.

U to se preko, u steni udaljenoj svega oko stotinu jardi, podiže urnebesna graja iz stotinu grla.

Larson pokaže rukom na ljude pod stenom.

*) Mole-krtica je vrlo opasan zahvat pomoću koga se uz veliku snagu i mnogo spretnosti može čovek jednim jednim trzajem izbaciti iz sedla. Opasan kaubojski trik.

— Vidite — to su kažnjenici! Razumete li? Ljudi, koji nemaju šta da izgube! Ako se oni razljute, ovo sve će ličiti na pakao!

— Čini mi se da će se oni pre svega naljutiti na vas! Do viđenja! Vajat se okrene i odjaši.

Iza jednih kola, kada je već skoro došao do kraja logora, iznenada iskoči pred njega visoki čovek od oko tridesetak godina. U rukama je držao pušku.

Vajat odmah vide da je to kažnjenik, pa uspori korak svog pastu-va.

— Šta hoćete? — upitao je oštro.

— Povedite me sa sobom! — odgovori čovek.

— Vi ste kažnjenik!

Njegovo, od kamene prašine sivo lice opasno se naceri.

— To sam bio burazeru! Sve do pre tričetvrt sata. Ali, kako vidite, došao sam već dovde. A imam i pušku. Zato je žuti Zand, jedan od naših najodvratnijih nadzornika, ispustio svoju dušu!

Vajat posmatraše čoveka ledenim pogledom. Bez sumnje je taj odbegli kažnjenik bio opasan. Neće oklevati da povuče oroz kentakipuške, ako bi to koristilo njegovoj nameri. Čovek je bio još mlad, a lice mu je ostarelo od dugog robovanja i bilo izbrazdano dubokim borama.

Život u kažnjeničkom logoru na Zapadu nije bio nimalo lak, no sve su to ipak bili u većini slučajeva ljudi osuđeni zbog ubistva i zločina i unapred su znali šta ih očekuje. A oni koji to nisu znali bili su tim životom u najkraćem vremenu psihički uništeni. Drugi pak, koji su robovanje preživeli, kao što pacovi, koji žive u ruševinama, pro-

žive i najhladniju zimu, ti su često posle toga bili opasniji nego pre.

Jedan od tih ljudi stajao je pred njim, sa puškom uperenom u maršala, desnim kažiprstom na okidaču, i sa ludom odlučnošću u očima.

— Ostanite na konju, mister, inače okidam. Dovedite ga korakom do kola. Tada ću ja zaskočiti i nestajemo.

Vajat učini po njegovoj želji i sve je išlo glatko.

— Tako, a sada samo što dalje — rekao je kažnjenik.

Logoraš 703, Džon Alison iz Los Alamosa, predao se u ruke najokorelijem lovcu na bandite na celom Zapadu — i mislio je da je na putu u slobodu.

Vajat odmah potera konja levo iza kola, stegne ruke tako čvrsto oko grudi čoveka, koji je sklupčan sedeo na sedlu pred njim, da je ovome zastao dah.

Alison je hvatao zrak ali nije ispuštao pušku.

Iznenada Vajat podigne desnu nogu. Kažnjenik sa prigušenim krikom ispusti pucaljku. Ona sa treskom padne na kamenito tle.

Onda Vajat baci čoveka iz sedla.

Sa srcem, koje je pretilo da iskoči kroz grlo, stajao je kažnjenik Alison i izbezumljeno gledao u jahača.

— Čoveče sedam nedelja sam radio da doživim ovaj trenutak. Sedam dugih, mučnih nedelja. I sve si mi razorio u tri sekunde!

— Može biti, ali nije moja krivica što si došao u sukob sa zakonom. Napred! Ruke uvis!

Kažnjenik ne podiže ruke, već rezignirano reče:

— U redu, ubij me. U svakom slučaju milije mi je to, nego da se vratim na stenu. Ubij me, sit sam života u ovom sivom paklu.

Čovek se okrene i sedne na zemlju govoreći sam sa sobom:

— Mora da sam bio lud, kad sam baš tebe zaustavio, iako sam video kako si ispreskakao Garija i Larsona.

— Ustani — zapovedi mu maršal.

Kažnjenik je ćutao, ali je i dalje nepomično sedeo.

Vajat sklizne sa sedla, uze pušku i stane ispred kažnjenika.

— Da burazeru, sasvim je sigurno da si imao smolu. Zovem se Erp, a već sam mnogo od tvojih kolega smestio u Seskatevu, a i u Fort Vort...

Kad je to rekao, kažnjenik skoči na noge. Iskolačenim očima buljio je u čoveka iz Misurija.

— Vajat Erp — dahtao je. — Vi ste zaista Vajat Erp?

— Daaa — i to više ništa ne može promeniti — odgovori maršal.

— Ja sam Edi Hankover.

Maršal se namršti.

— Hankover? Gde li sam čuo to ime? Da, da, tamo, pre nekoliko godina je u Santa Feu izvršen prepad na Golden Vest banku od strane jedne bande, koja je bila poznata kao Hankover-banda. Bila su to braća. Dvojica od njih su poginula od šerifovih metaka. Treći je pobegao. Kasnije ga je jedan od jahača uhvatio dole na teksaškoj granici. Da li si ti taj čovek iz pljačkaške bande iz Santa Fea?

— Da, sasvim ste se tačno setili, maršale. Ja sam najmlađi Hankover, koji je tada, posle prepada na Golden Vest banku, uspeo da po-

begne. Jedna prostitutka u Ferisonu izdala me je jednom teksaškom jahaču. Od onda nosim lance na nogama. Ali ja nisam bio ni ubica ni pljačkaš. Oba Klarksa, koje su moja braća ubila, nikada nisam video. U prepadu nisam učestvovao. Ali pored svega toga, sedam svedoka je tvrdilo da su me videli, a sudija Herbridž me je osudio na tri-deset godina prisilnog rada.

— Lepa priča, Hankover.

— Istina je, mister Erp!

U prašnjavo-sivim očima kažnjеника nešto bljesnu.

— Uprkos tome, to nije moja stvar — izjavi Erp.

— Godinama nisam prestao i noću i danju da mislim, verujte mi, ni na šta drugo nego na vas. — Kažnjenik se okrenuo i zagledao se u zemlju. — Nadao sam se da ću sresti čoveka od zakona, kome ću moći baciti u lice nepravdu koja mi je učinjena. Dobro, moja braća su bila razbojnici i to su platili svojim životima. Ali Henderson, vlasnik banke, čuo je od nekog momka, koji je dugovao banci, da je još jedan Hankover bio u gradu. Onda je Henderson za mnom organizovao poteru. Jedan mesar mi je rekao šta mi se sprema, pa sam pobegao. Ali dole, na teksaškoj granici su me ipak uhvatili, opet izdajom.

Vajat priđe čoveku, stavi mu ruku na rame, okrene ga k sebi i upita:

— A kako to beše sa nadzornikom, koga si ubio da bi se dokopao puške? Ali to se može ustanoviti. Idemo natrag.

Čovek je siktao kao zmija.

— Nikada!

Kao štika, neverovatnom brzinom se proćaknuo prema maršalu. Ali ovaj ga još brzim udarcem pesnice obori na tle.

Okrvavljenih usana, kažnjenik se sklopčao na tlu i ne sluteći kakva se borba odvija u grudima čoveka, koji ga je oborio tako snažnim udarcem.

Čelični maršal iz Dodža je imao nemilosrdno srce — a njegov osećaj pravednosti je bio toliko jako razvijen, da nije bio puki slučaj što je njegovo ime čak i u ustima kažnjеника imalo plemeniti prizvuk.

A šta, ako je taj čovek govorio istinu? Ako je zaista nevin otrgnut iz života i gurnut u taj sivi pakao?

Koliko li je uopšte možda nevinih ljudi izgubilo svoju slobodu?

Vajat je već odlučio da slučaj mladog Hankovera sam ispita. Ali momak nije smeo ništa ni da nasluti o tome.

— Ništa ti ne pomaže momče, ubio si...

— To nije istina. Bio je to samo blef, da vas uplašim. Svakako, da sam samo slutio ko ste vi...

— Šta bi onda? — upita Vajat i pođe prema svome konju, baci pušku na zemlju i vinu se u sedlo.

— Slušaj, Hankover! Svaki se čovek samo jednom rađa i samo jednom stiće svoju slobodu. Ti sada drugi put dobijaš šansu. Ja ću ti sada okrenuti leđa i odjahaću. Možeš me puškom skinuti sa sedla i uzeti moga konja, koji je dobar i brz i ne verujem da ovde postoji trkaći konj koji bi ga mogao stići. Ali nedaleko odavde čeka me jedan prijatelj i njemu neće trebati dugo da sazna za moju smrt. A od tog trenutka on više neće imati drugi cilj u životu nego da goni tebe.

— Dok Holidej — otme se promuklo kažnjeniku sa usana.

— Tačno, Dok Holidej. I još nešto, Hankover. Možeš i pustiti da ja odjašem. Onda ćeš opet biti u istoj situaciji, kao i u momentu, kada sam naišao. Sa puškom u ruci kod zadnjih kola vašeg logora. Moraš onda naći drugi put, kojim ćeš pobeći odavde. Sa puškom i jednim tako hrabrim srcem to će već ići.

Ed Hankover je zurio u njega skupljenih očiju, pa upita:

— A vi? Šta ćete vi uraditi?

— Mrtav, ništa. A ako odem — opet ništa. Onda te nikada nisam video.

Kažnjenik se gorko nasmeje. No, onda mu iznenada smeh zamre na usnama i on reče:

— Vajate Erp, vi ste rekli i ja ću vam verovati. Dakle, jašite.

Vajat okrete konja, ali još nije krenuo, već reče:

— I ne zaboravi, Hankover. Ako stvarno nisi ubica, onda i ne smeš to da postaneš, ako misliš da napustiš ovo mesto.

Tada Vajat potera konja od kola, ali se tako držao u sedlu, da se svakog trenutka mogao okrenuti s koltom u ruci, ako bi to bilo potrebno.

Udaljio se već pet jardi, kada mu do uha dopre promukli kreštavi glas kažnjenika:

— Maršale!

Vajat stane i okrete se.

Hankover je stajao na istom mestu, spuštenih ruku. Puška mu je ležala pred nogama.

— Maršale, rekao sam da sam vam govorio istinu, u svemu. I u tom pogledu da sam se nadao da ću vas bilo gde jednom sresti. A nisam želeo taj susret zato da vas — baš vas ubijem, ili da vas pustim da odjašite. Molim vas, pomozite mi!

Vajat se lagano vrati, bacivši pre toga ispitivački pogled na stenu i radnike tamo preko u podnožju.

— Kako si došao do puške? — upitao je kažnjenika.

— Nadzornik je spavao — kao skoro uvek. Tada sam mu je uzeo, sakrio u steni, a istovremeno sam bacio kamen u provaliju pored njege. Dok je psovao kao lud i spremao se da side do puške, za koju je mislio da je pala dole, izvukao sam pušku iza stene i pobegao. Privlačio sam se satima. A i njemu će trebati par sati da dođe na dno provalije.

— Dodaj ovamo!

Čovek se oklevajući približi.

— Penji se! — reče Vajat, što mladić radosno učini.

Odjahali su dalje. Vajat je krenuo tako da ga iz logora nisu mogli videti. Skoro je logor ostavio daleko za sobom i mogao je opet da potraži stazu kojom je išao.

Putem su obojica ćutali, svaki zaokupljen svojim mislima.

Kasno popodne maršal je rekao kažnjeniku da side.

Onda i sam sjaši i digne ruku da mahne.

Gore sa brežuljka silazio je Dok Holidej na svom šarcu. Kad je stigao do čoveka iz Misurija baci kratak radoznali pogled na kažnjenika.

— Kakvog ste to kamenog crva povelili sa sobom?

Vajat mu kratko objasni.

Hankover nepoverljivo pogleda Holideja, pa upita.

— Hoćete li me upropastiti maršale?

— Ti se sam možeš upropastiti, Hankover. Odvešću te večeras u zatvor u Lorak. Tamo ćeš ostati, dok se tvoj slučaj ne ispita...

— Ali...

— Nema ali. Ti si pobegao iz kamenoloma, jer si čuo da sam ja u Loraku i predao si mi se. Za takav postupak begunac može računati na pošten postupak od onoga kome se predao.

— Ali to može da traje nedeljama i mesecima, dok se sve to ispita.

— Kod mene ne, momče. Ja nisam Ed Hankover. Imam u Loraku prijatelja u pošti, a i šerif je jedan od mojih dobrih poznanika. Oni će raditi za mene kao pčelice. I kladim se, da ćemo veoma brzo isčeprkati ono što nas zanima.

Kad je pao mrak, stigli su do grada.

Vajat odmah odvede Hankovera u zatvor i upozna šerifa sa događajima kako se dogovorio sa mladimcem.

Šerif, u nastojanju da popravi svoju grešku od pre podne, svesrdno obeća svoju pomoć. Niko neće saznati da je čovek u zatvoru. Građani svedoci, koji su bili prisutni, obavezali su se na diskreciju i za to dali svoju časnu reč.

I podbuli Daugert u pošti se trudio da maršalu bude na usluzi, jer se veče pre toga veoma obrukao.

Telegraf je samo poigravao.

Polu sata posle maršalovog dolaska u hotel dođe poštar lično u hotel i zamoli za dozvolu da govori s maršalom.

— Vest iz Fort Vorta: Kažnjenik J. V. H. pre tri godine premešten.

Vajat pogleda kockara, koji je stajao pored njega.

Premešten možda u jedan od malih logora, možda u neki kamenolom, a odatle je mogao pobeći...

Sa malim logorima nisu postojale veze — i nikada nije ustanovljeno ko je bio taj Džim Flehert, čovek sa brzom rukom, koji je u Badlendu ugasio pet ljudskih života.

Kažnjenik Džon Vesli Hardin, posle prebacivanja iz jednog kaznenog logora u drugi, 1894. godine, opet je doveden u Fort Vort u Teksasu, gde ga je milosrdni guverner Džems Hug 16. marta pomilovao. Dana 21. marta 1894. zloglasni teksaški revolveraš, koji je bio osuđen za više-

struko ubistvo, opet se vratilo na slobodu.

Govorilo se da je poslednjih deset godina svog tamnovanja studirao američke pravne nauke uz podršku logorskog ispovednika Neksi-ja i pravnika Rosengarta.

Ali pomilovani kažnjenik i revolveraš nije našao put u normalan građanski život, bar ne onako, kako su se tome nadali njegovi zaštitnici, a u početku i on sam.

Opet se zapleo u pucnjave, živeći životom, koji baš nije odgovarao čoveku od četrdeset i dve godine, a koji je uz to još želeo i da postane pravnik.

Nikada nije potpuno raščišćeno kako je došlo do hica, koji je u večernjim satima 19. avgusta 1895. ispalio na Hardina Džon Kolbert Selman, lovac na učenjene glave.

U svakom slučaju, Hardin je umro od rane dobijene od metka. Tom prilikom i nije baš bio veliki broj ljudi koji su oplakivali njegovu smrt.

Vajat Erp i Dok Holidej su promenile sobe u Hakerovom hotelu, a kako su došli već po mraku, niko ih nije video.

Vajat Erp, pošto je još neko vreme proveo s domaćinima, odlučio je da još jednom obiđe grad, ali ga na dvorišnim vratima zaustavi šerif sa nekim pitanjima u vezi sa zatvorenikom. Svojim zaobilaznim načinom zapitkivanja toliko ga je zadržao, da je Vajat konačno odustao od

svog obilaska i on takođe ode da legne.

Protekla su dva dana. Pre podne trećeg dana hotelijer među prispe-lom poštom nađe pismo, koje ga je preseklo.

Mister.

Vi ste u vašoj kući pružili gostoprinstvo ljudima sa kojima bi bilo pametnije da se ne mešate. Onom jednom metku, koji je probio prozor gornjeg sprata, lako bi mogli da se pridruže i drugi, koji će sada pogoditi vas.

Pismo nije bilo potpisano.

Haker ga odmah donese maršalu.

Tek što ga je Vajat pogledao, odmah ga pruži dalje Holideju, koji se posle dva dana odmora toliko oporavio, da je čak dobio malo boje u licu i s vremena na vreme zapalio po koju cigaretu.

— Naš prijatelj je, dakle, još u blizini.

Vajat odluči da pričeka do večeri. Oko deset sati napusti kuću i uđe u dvorište.

Holidej ga je pratio.

Obojica izađu u mračnu ulicu. Šunjali su se jedan za drugim po prečnom ulicom, koja je vodila u glavnu. Kockar je išao levom stranom, a Vajat Erp je ostao na desnoj.

Prva krčma je bila mala i duguljasta.

Vajat baci samo kratak pogled kroz prozor i krene dalje.

Sledeća točionica je bio veliki salun, koji je zahvatao jedan ceo ugao i čija su vrata bila neprekidno u pokretu.

Izbegavajući glavni ulaz, Vajat se ugura sa drugim ljudima u dvorište, u kome su se baš istovarivala neka velika kola.

Kroz dvorišna vrata uvukao se u hodnik.

Kao da je nikao iz zemlje, pred njim se stvori čovek čije su crte lica nepobitno ukazivale na njegovo indijansko poreklo.

— Hoćeš li da zaradiš dolar? — brzo mu reče maršal.

Indijanac ga nepoverljivo pogleda i upita:

— Šta za to treba da uradim?

— Tražim čoveka koji se možda nalazi napred u salunu, ili koga si poslednjih dana možda ovde video.

Crvenokožac prođe rukom kroz kratku kosu i odgovori grlenim glasom, tipičnim za njegovu rasu:

— Ne želim da zaradim taj dolar!

— Šteta — reče maršal. — Dole, u žutoj ravnici, sreo sam jednog Indijanca kome sam se godinama divio. Taj nije bio toliko ponosan da nije hteo da mi pomogne. Zvao se Kočiz.

Crvenokožac, koji se već okrenuo da pođe, naglo zabaci glavu i reče:

— Kočiz? — Ime velikog indijanskog poglavice izgovori sa mnogo strahopoštovanja. — Beli čovek je razgovarao s poglavicom Kočizom?

— Da, on mi je prijatelj!

— Tada ću i ja biti prijatelj belog čoveka, ali bez tog dolara.

— Gonim jednog čoveka koji je prilično visok, širokih ramena i ima smeđu kosu. Oči su mu žućkaste boje, a koža na licu išarana je boginjama. Jaše na pegavom belcu.

Pri pomenu belog, pegavog konja Indijancu bljesnuše oči.

— Preko u štali se nalazi takav konj. Ima male pege na leđima i vratu. Ali ne poznajem njegovog vlasnika.

— Od kada je tamo?

— Ne može biti dugo, jer sam tek prošle nedelje pomagao preko u štali, kada je zbog trgovaca žitarcama, koji su stigli u grad, bilo mnogo posla.

Vajat je neko vreme razmišljao. Tada zapita crvenokošca:

— Možeš li da saznaš kome taj konj pripada?

— To je vrlo teško, ali ću pokušati. Kuda da javim ono što saznam?

— Ako sada odmah pokušaš, ja ću te čekati u ulici pored kapije.

— Indijanac se bez reči odšunja napolje.

Vajat je čekao na ulici u mračnom ćošku kod vrata.

Prošlo je samo četiri minuta, a Indijanac iskrsne na uglu ulice, zaustavi se u njegovoj blizini i tiho reče:

— Konj pripada jednom kauboju, koji je imao neko trovanje krvi i leži preko kod Dok Huntera. To je

omanji čovek sa oštrom bradom a pripada Harofovoj bandi.

Vajat odmahnu glavom.

— Onda to nije on. Još jedno pitanje: Ko je taj čovek koji ti je dao to obaveštenje?

— Budi bez brige. To mi je prijatelj. Mali dvanaestogodišnji dečak čija majka preko vodi kuću. Nije mu lako u štali!

Vajat ugura crvenokošcu u ruke dve novčanice i pozdravi se sa njim.

— Uostalom, ako hoćeš još da razgovaraš sa mnom, zovem se Erp i stanujem u Hakerovom hotelu.

Dobro, beli čoveče — kratko reče Indijanac.

Noćni obilazak grada nije doneo ništa.

Ali sledećeg jutra, dok je Vajat bio u Hakerovoj štali, čuo je kako se crni hotelski sluga svađa s nekim čovekom.

— Ti ne možeš ovamo u hol!

— Makni mi se s puta, crni čoveče. Moram da govorim sa belim čovekom, koji se zove Erp.

— Sa Vajatom Erpom — gundao je crnac. — Jesi li lud? Maršal ne primati crvenokošce.

Indijanac je razrogačeno pogledao u crnca.

— Vajat Erp? On je maršal Vajat Erp...?

— Da, to biti on. A sada ti otići odmah!

U to je Vajat već izašao u dvorište i doviknuo crncu:

— Pusti Indijanca unutra. Ja ga poznajem.

— U redu, masa! — reče crnac, kolutajući očima.

Odmerenim koracima Indijanac pride maršalu. Zaustavi se na pristojnoj udaljenosti, stavi desnu ruku na prsa i reče s poštovanjem.

— Nisam znao da je beli čovek veliki maršal Vajat Erp. I ne znam, da li će ga interesovati ono što hoću da mu kažem.

I Dok Holidej je bio u štali, gde mu je jedan momak timario konja. Sada i kockar izađe i stane kraj Vajata, pa radoznalo pogleda crvenokošca.

— Govori — reče čovek iz Misurija.

— U gradu je još jedan konj sa pegama.

— Od kada? — prekide ga maršal.

— Tek nekoliko dana. Konj je u štali stolara Oklanda.

— U redu, dobri čoveče. Pogledaću ga.

Crnac, koji je čekajući stajao u blizini, mahne Indijancu.

— Dođi!

Indijanac samo letimično pogleda crnca i kao usput izgovori još par reči, od kojih je jedna kao pucanj iz puške pogodila Vajata Erpa i Doka Holideja.

— Uostalom, taj čovek se zove Klanton...

— Klanton?

Prijatelji su stajali kao ukopani, gledajući se preneraženo i zbunjeno.

Da li je to bilo moguće?

Indijanac se okrenu da ode.

Ali ga Vajat zadrža.

— Stani, prijatelju, to mi moraš opširnije ispričati.

Kada je indijanac Džeraldino nekoliko minuta kasnije napustio dvorište, nosio je u džepu veliki srebrnjak, što mu ga je dao Dok Holidej.

Prijatelji su još uvek stajali ukočeno na istom mestu, nemo gledajući pred sebe.

— Klanton — ponovi promuklo maršal: — Sve bih verovao, samo ne to. Hajdete, Dok, idemo.

Hotelijer, koji je takođe video Indijanca i čuo veći deo razgovora, dotrči do njih i upita:

— Valjda nećete otići do Pat Oklanda?

— Hoćemo — kratko odgovori maršal.

Hotelijer se uhvati za glavu.

— Zaklinjem vas, mister Erp, ne idite tamo! Okland je najsirovija lopuža koju poznajem.

— To je sasvim moguće — mirno odgovori Erp. — Samo to me ne može sprečiti da ga ne potražim. Ali vi mi, mister Haker, možete učiniti uslugu. Obavestite šerifa da

sam nešto saznao o čoveku zbog koga sam došao ovamo. Recite mu da se po mogućstvu nađe kod Oklanda, koga ću ja sada ići da potražim.

„Kakva vajda od toga”, mislio je hotelijer, pa stežući ruke reče glasno:

— Okland je bandit. Još pre tri godine su on i njegova tri brata terorizovali ovaj grad i svakoga ko im nije bio po volji. Njegov brat Džon stanuje odmah pored njega, Elvis preko puta, a i najstariji, Abi, sa svojom Ketij stanuje u blizini. Uopšte je to mračan kraj, u koji se ne bih usudio da zađem ni sa četom vojnika.

— U tome se slažem sa vama — odgovori Holidej. — Kad bih tamo morao da povedem četvu vojnika i ja bih odustao od toga da posetim taj kraj.

Maršal i njegov prijatelj kockar napustiše hotel.

Haker gurne crnca.

— Same, čuo si sve. Pokreni tvoje duge krake i otrči do šerifa:

Crnac opet zakoluta očima i poslušno otrča.

Kuća Patrika Oklanda zaista je bila u zabačenom delu. Kada joj se Vajat približio, na svoje veliko iznenađenje na drugoj strani ulice, u jednom ulazu, ugleda šerifa sa jednim pomoćnikom.

Vajat mu neprimetno klimnu glavom u znak pozdrava i pope se na verandu, pa zakuca.

Holidej ostade naslonjen na zid između dva prozora.

Posle kratkog vremena začuše se lagani koraci, koji su se približavali vratima. Ključ se okrete u bravi i vrata se širom otvore.

Na njima se pojavi neka mršava bolešljiva žena, čije je lice bilo uokvireno srebrno sedom kosom.

— Da — upita nesigurno.

Maršal skine šešir i reče:

— Zovem se Erp. Misis, želeo bih da govorim sa mister Oklandom.

— Moj muž nije tu. Uzeo je iz radnje svoj sanduk sa alatom i otišao je negde još pre pola sata.

— Dobro, misis, onda bih vas upitao da li je mister Klanton u kući.

Žena odlučno odmahne glavom.

— Ne...

— Znate li kada je otišao?

— Danas ga uopšte nisam videla.

Preko ulice odjeknu kreštavi grubi glas, koji kao da je maršalu prodirao do mozga.

— Dakle, već je tu! Ako mene tražite, maršale, evo me!

Čovek iz Misurija se sasvim lagano okrene i pri tom opazi kako je Dok Holidej sasvim spustio ruku do drške revolvera.

Preko, na verandi velike dvospratne kuće stajao je čovek visok, širokih pleća, rošavog lica, smeđe kose i žučkastih očiju, koje kao da su malo previše bile razmaknute.

Nosio je kaubojsko odelo, ali bez opasača.

— Ajk Klanton!

Koliko puta je poslednjih meseci taj čovek već zbunio maršala. Od onih crnih sati u O. K. koralu izgleda da se na daleko poznati vođa bande Ajk Josip Klanton veoma promenio.

Kada su Sirli Bil i Frenk Stilvel u februaru hteli da se pobune protiv Erpovih u Tombstonu i Ajka Klantona izabrali za svog vođu, on je to odbio.

Zatim, kada su Vajat Erp, Dok Holidej i Luk Šort u Taksonu izazvali Frenk Stilvela i Pet Spensa i borili se sa preostalim članovima Klantonove bande, ovaj buntovnik iz Arizone, kako su zvali tog po zlu čuvenog bandita, on se iznenada pojavio u gradu.

U Sonori, gde je našao smrt melez Florentino Kruz, nazvan Indijan Čarli, poslednji velikan iz stare Klantonove bande, opet se Ajk Klanton pojavio.

A sada, kad je maršal bio na tragu petom čoveku iz tombstonske bande, ubica se opet našao tu.

Da li je to bio slučaj?

Ili je na kraju krajeva on bio taj čovek, o kome mu je govorio Kočiz? Na tu pomisao Vajat Erp nikada ne bi došao. Začudo ne.

Još uvek razmetljiv bandit je zadenuo palce u izrez od prsluka i šumno je disao od uzbuđenja.

— Sumnjam da ste me ovde očekivali, maršale?

Govorio je kao i uvek na svoj kreštavi i grub način, koji je i danas još u sebi imao nešto zapovedničko. Kao da je sobom donosio miris baruta iz tombstonskih dana.

Da li je to, što je upravo rekao, trebalo da bude pitanje ili samo konstatacija? Niko to ne bi mogao da zna.

Maršal je šibao propalicu svojim dubokim kao glečerska jezera hladnim pogledom plavih očiju.

— Tako je, Ajk. Zaista nisam očekivao vas.

Odmetnik rukom pokaže na kuću iza sebe.

— Ovde stanuje gradonačelnik. Baš sam ga tražio.

— Zanima li vas — procedi maršal kroz zube.

Ajk Klanton pogleda Doka Holideja, pa bezobrazno se smešeci reče:

— Vidim da je i Dok zdrav.

— Jeste li nešto drugo očekivali?

— Pa — možda. Jer čuo sam da su navodno pucali na njega.

— Tačno...

Ajk Klanton polako side niz stepenice i pređe ulicu. Zaustavi se pred Oklandovom kućom, raskreči noge, kao nekada na Alenstritu u Dodžu, za vreme brojnih čarki sa svojim zakletim neprijateljem, Vajatom Erpom.

Maršal se zagleda u kao ćilibar žute oči odmetnika i opazi kako one plamte, iako je ovaj želeo da pri-

vidnom smirenošću sakrije njihov sjaj.

Vajat side do kraja trema. Prekrstio je ruke na grudi i zamislio se, pa onda reče:

— Već nekoliko puta je, Ajk, sve dobro prošlo. Ali danas nekako ne mogu da se oslobodim neke nela-godnosti.

Klanton na Vajatovo najveće iznenađenje, potvrdno klimnu glavom i odgovori promuklo:

— Tačno — i ja to osećam.

Vreme je kao pustinjски puž mililo po glavnoj ulici gradića Lorka.

Tada bandit opet duboko uzdahne i Vajatu sine da to ovaj ranije nikada nije činio, a da je sada morao da bi smirio živce.

— Tu gore, Vajat, odmah iza zadnjih kuća, tu je groblje. Već sam ga pogledao.

Čovek iz Misurija ledeno odgovori:

— Lepo mesto?

Ajk odmahnu glavom i iz džepa od prsluka izvadi cigaretu.

— Ne, nije nimalo. — Onda opet duboko uzdahne i skloni šibicu koju je držao u ruci.

— Ranije sam jednom pozeleo da postanem gradonačelnik Tombstona i da sam to onda postao, naredio bih da se groblje tamo prekopa!

— Zašto?

— Jer sam ustanovio da je to najodvratnije mesto na kugli zemaljskoj.

Tajac...

Šerif i njegovi ljudi stajali su kao ukočeni, a razgovor, koji su vodili Vajat i Klanton činio im se kao da dolazi iz neizmerne udaljenosti.

Kad je crnac sam preneo poruku da šerif dođe do Pat Oklandove kuće, zaboravio je da pomene ime Klanton.

Šerif ga je čuo tek tu na ulici.

Ajk Klanton je bio tu! Najzloglasniji vođa bandita za koga se ikada znalo. Došao je ovamo da se bori s maršalom Erpom.

Isti Ajk Klanton, pred koji je polovina Arizone godinama strepela, koji se dugo borio s Erpovima i koji je sa Vajatom i Dokom zajedno preživio gonke časove u O. K. koralu. Sada je bio tu, stajao je na ulici i razgovarao sa maršalom.

I kako su ta dva protivnika razgovarali! Čoveku se kosa dizala na glavi slušajući ih.

Svi su morali imati osećaj da u svakom deliću sekunde može doći do eksplozije.

— Imate pravo, Ajk, to nije lepo mesto. A još od kada i Bil tamo leži, mesto je i za mene posebno tužno.

Izgledalo je da će plamen u očima Ajk Klantona da se pretvori u buktinju, kada je pomenuto ime najmlađeg od braće Klanton.

— Bili... — ponovi Ajk bez glasa. I iznenada obori glavu, izvadi palce iz otvora prsluka i opusti ruke.

Opet prođe skoro minut. Dok maršal nije rekao:

— Da postanete gradonačelnik? Mogli ste — u Tombstonu. Ajk Džon Klum je star, a barem polovina građana bila je ipak na vašoj strani.

Odmetnik, lagano digne glavu.

— Polovina? Ne, ne Vajat. Erpovi su bili protiv mene, a Vajat Erp je za sobom imao većinu.

— Ja bih uvek glasao za vas da ste se kandidovali za taj položaj, Ajk...

Purpurno rumenilo obli surovo oštro lice nekadašnjeg vođe bande. Teško je gutao i trebalo mu je mnogo vremena dok mu je preko usana prošlo ono što je hteo da kaže:

— Vi? Za mene?

— Ja za vas!

Ajk okrene glavu i pogleda kockara.

— Što se ne smejete, doktore? Bilo je dana, kada sam sa zadovoljstvom slušao kako se smejete. To je predskazivalo opasnost, borbu i...

— I smrt — završi kockar banditovu rečenicu.

Ajk lagano klimne glavom.

— Da, i smrt. Kad govorimo o groblju, Dok — vi ste tamo poslali Bilija. Možda je tako i bilo dobro. I — nećete mi verovati, ali nikada neću zaboraviti čas kada je on pao. I, u stvari, sada sam zbog toga ovde.

Holidej se odvoji od zida, da bi jedan korak prišao napred. Odavde je imao bolji pogled.

Desperados je nervozno premeštao cigaru sa jednog kraja usta na drugi, iako je još uvek nije zapalio.

Tada se desi nešto što niko, a najmanje buntovnik iz Arizone nije mogao ni da zamisli.

Vajat Erp siđe polako niz stepenice tremi i izađe na ulicu. Stane neposredno pred Ajk Klantonom i prinese mu desnu ruku u kojoj je držao zapaljenu šibicu.

Desperados nije ni trepnuo. Stajao je kao stena i gledao u čelične maršalove oči. Primio je ponuđenu vatru, ne dodirujući maršalovu ruku.

U tom času napetu tišinu preseče topot brojnih konjskih kopita, koji se približavao ulicom.

S desne strane su dolazila tri jahača.

Prašnjave prilike sa zapuštenim licima.

Braća Okland!

Napred je jahao Pat. Zaustavi se na oko deset jardi pred ljudima na ulici, kratko odmeri maršala, onda pogleda u Ajka Klantona i na kraju preko, prema šerifu.

— Hej, šta se tu događa? Kada se naš uvaženi šerif lično pojavio, onda mora da je to zaista nešto naročito.

Šerif je ćutao. Sada, kao i ranije, stajao je bled na drugoj strani ulice u udubljenju jedne kapije sa

svojim pomoćnicima koji su kukavički gledali preda se.

Pat Okland opet upravi svoj pogled na maršala.

— Ah, ako se baš u svemu ne varam, imamo visoku posetu. Pa to bi morao glavom i bradom biti Vajat Erp!

Maršal okrete glavu i ispitivački se zagleda u ovalno lice stolara.

— Da — a ja se kladim da ste vi Pat Okland.

Ovaj odgovor, ispaljen kao metak iz revolvera, zbuni stolara u tolikoj meri, da se stane okretati za svojom braćom.

— Jeste li to čuli? Taj je izgleda sveznajući! — procedi kroz zube Pat.

— Mislite li da je to ovde potrebno?

Vajat sada odmeri i ostalu braću Okland.

A nijednom od momaka to baš nije prijalalo što se jasno videlo.

Na to stolar klizne iz sedla.

Bio je temeljit čovek, od možda trideset dve ili trideset tri godine, sa visoko zasukanim rukavima i teškim zdepastim rukama, kojima je mlatarao pored bedara, kao da su mu suvišne i ne zna šta će sa njima.

— Zanimalo bi me — trudio se da upita mirno i bez vidnog uzbuđenja — odakle me poznajete, maršale?

— Šta vas se tiče? — glasio je suvi odgovor.

Okland polete prema maršalu ali činilo se kao da su ga Vajatove oči prikovale za mesto.

— Hej... šta je... to? Hoće da me hipnotiše. Momci! Napred, dole sa tih kljusadi...

— Trebalo bi jednom potražiti doktora, Oklande — reče hladno Vajat. — Vi ste bolesni.

Na to stolar ustukne korak nazad.

— Bolestan? Ja? Kakav je to bezobrazluk! Zdrav sam kao što ste vi, obaram levom pesnicom kao balavac od šesnaest godina!

— To je već jedan znak bolesti — mirno reče Vajat.

— Šta vam pada na pamet? Osvanete ovde i izigravate divljaka.

— Ko izigrava divljaka, Patriče Oklande?

— Šta vi uopšte tražite ovde, Vajate Erp? Niko vas nije zvao.

— Žao mi je što vam dolazim u zao čas.

— U zao čas? Čudićete se vi kako ćete opet brzo otići!

— Na vašem mestu ne bih preterivao, Patriče Oklande.

— Momci, navalite! — povika Pat, pa jurnu napred i zamahne svojom „slavnom“ levicom, ali promaši maršala, koji je odskočio. No, zato on primi udarac maršalove desnice, koji se sruči na njega i tako ga potrese, da je napola ošamućen stajao i staklenim očima zurio u protivnika.

— Šta.. je... to... bilo? — pitao je ne shvatajući.

— Opomena, Patriče Oklande — odgovori Vajat.

Sada i druga dva Oklanda kliznu iz sedla i stanu iza svoga brata.

Jedan od njih je bio prava gomila mesa i mišića. Visok, širokih ramena i sićušne glave.

Pat je prostenjao:

— Mali, dokrajči ga!

„Mali“ je bio onaj mišićavi. Progura se pored Pata i široko se raskreči pred Vajatom.

— Žao mi je, Erp, ali moja braća su odlučila da vas sasečem. Stvar je u tome što smo mi gazde u Loraku i njuškala nam ovde nisu potrebna.

— Mogu da mislim — reče Vajat ironično.

— Kako to? — upita „mali“ Okland.

— Ljudi, koji imaju što šta da sakrivaju, ne mogu oko sebe da vide budne oči.

— Sakrivaju...

— Zar nemate šta da sakrivate? — upita Vajat, koji je stajao uspravan, a ruke je već davno opet prekrstio na grudima.

Levo od njega stajao je Ajk Klan-ton, nepomičan kao kip — a desno mišićava gorila, koja spusti glavu. Iznenada je ličio na bivola.

— Slušajte vi, Erp, ja nisam Pat. Tamo gde ja udarim trava više ne raste. I ako se sada ne pokupite i

odmaglite, biće grmljavine po vašoj glavi.

— Baš sam radoznao, momče, kako to izgleda!

— Momče? Ti prokleti zvezdonošče, rekao si „momče“? Evo ti zato!

Njegova desnica poleti kao indijanska ratna sekira. Brže nego što bi se to moglo očekivati od tako teškog čoveka — ali zvizne kroz zrak iznad maršalove glave, jer se ovaj izmakao u zadnjem deliću sekunde.

Maršal se okrene, zgrabi tog kao medveda snažnog čoveka desnom rukom ispod nadlaktice i na njegovom vratu primeni švedski zahvat.

Nešto je krcnulo.

— Prokletstvo — hoćeš li me već pustiti, gade! Pusti me! Čoveče, sa biću te u zemlju...

Vajat ga odgurne.

Drugi Okland je stajao opuštenih ruku i napred izbačenih ramena. Drščući od neopisivog besa poviče:

— Pat... on mi je... iščasio ruku...

— Nemoguće — reče Pat.

Na to ruka trećeg Oklanda polete prema koltu.

Ali tvrdi metalni zvuk natezanja proza, koji je dolazio sa trema, zaustavi ga u pokretu.

— Samo bez uzaludnog razbacivanja olovom, mister! — odjeknu Holidejev glas preko ulice. — Ovde sve ide po redu.

Pat Okland se na to munjevito pokrenu.

— Ah — Dok Holidej! Na njega nisam ni mislio!

— Uvek je greška ako se ne računa sa mnoom — prijatelju!

Tada se Pat okrete i zabulji se u Vajata.

— Šta vi, u stvari, hoćete od nas, maršale? Šta smo vam učinili da vi upadate ovamo...

— Upadam? Ja sam već duže vreme u gradu, Oklande! I stekao sam utisak da ste vi i vaša krasna braća pre nešto hteli od mene!

U međuvremenu je treći Okland, onaj nesuđeni strelac, opet namestio rame mišićavom Oklandu.

Ovaj polako pokrenu još bolnu ruku tamo-amo, verovatno da bi se opet oporavio.

Brat Patrik stajao je i dalje kevkajući pred maršalom.

— Nismo mi vas zvali ovamo...

— To nije ni bilo potrebno — odgovori Vajat.

— Ah, vi biste, dakle, na svaki način došli — iznenađeno upita Pat.

— Sigurno.

— Ah! Tako — Pat okrenu glavu prema svojoj braći. — Eto vam na! Došao bi u svakom slučaju. Nisam se, dakle, varao. Ali Džon, taj prokleti hvalisavko, koji je dozvolio da mu iskrenu ruku kao đaćiću...

Dugački Džon pocrvene od ljutine kao rak.

— Zaveži gubicu! — prekine Pat i gurne grubo brata u stranu pa diže pesnice nalik na lopate. Hoćeš još nešto Erpe?

Vajat ga hladno pogleda i odgovori:

— Ti baš tražiš đavola. Zašto se ne smiriš? Izgleda da po svaku cenu želiš da odletiš u prašinu.

Na to se kolos baci napred, i pokušava da izvede neki trik. Naime, da zamahne levom i da udari desnom pesnicom. Za to poskoči, ali ga već u tom trenu pogodi Vajatov udarac. Bio je to kao udarac maljem i mogao bi oboriti bika.

Džon Okland je za časak stajao kao oduzet, a zatim pade, bez snage da se makar i pokuša prihvatiti za nešto. Otkotrlja se u stranu i ostade da leži okrenut licem prema uličnoj prašini.

Tajac.

Patrik Okland je buljio u svoga brata, a zatim se okrete prema Ajku Klantonu.

— Tako — šefe, sada ste vi na redu. Zar ne vidite da smo nemoćni prema ovom čoveku. Našeg Džona je oborio jednim jedinim udarcem...

Ajk Klanton je potpuno mirno stajao na "svom mestu.

— Ni u kojem slučaju nisam ja na redu, Oklande...

Tada stolar isturi glavu kao bik i prodere se:

— Pa šta vi uopšte tražite ovde?

— Rekao sam vam već juče, kada sam došao...

— Rekli — čoveče! Pa vi ste Ajk Klanton...

Vođa tombstonske bande promeni boju i reče:

— Da, ja sam Ajk Klanton, ali ne onaj koji je nekada bio. I to sam vam isto rekao. Ja sam vas, naprotiv, i upozorio...

— Vi ste prokletu du...

Stolaru nije izbegao blesak u Ajkovim očima.

— Dobro, dobro, hoćete me zaplašiti. Znam, pa vi ste Ajk Klanton. I samo zato možete sebi dozvoliti da sa nama poštenim ljudima zaigrate takvu igru.

Ajk je već bio kod njega, zgrabio ga za ovratnik i privukao ga k sebi.

— Okland, ti si najobičniji bandit. Ništa drugo. Rekao sam ti, da sam došao ovamo samo iz jednog jedinog razloga. Tražim svoga bra...

— Vajat, leđa! — prekinu ga Holidej.

Munjevitom brzinom Vajat se baci nazad.

Kugla, koja je dolazila sa balkona susedne kuće, zabi se u zemlju, tačno na mestu gde je malo pre stajao maršal.

Gore, zaštićen debelim balkonskim stubom, stajao je jedan čovek sa puškom u ruci.

Četiri metka, koja je kockar smesta ispalio na gore, otkidala su kao prst debele komade drveta.

Strelac se nagne i pojavi se na drugom mestu, na kome ga Holidej nije mogao dobro videti.

Preko ulice se čulo repetiranje vinčesterke.

Na to se Ajk Klanton baci na Džona Oklanda, koji je još uvek ležao na zemlji, istrže mu kolt iz futrole i dižući se sa zemlje munjevito ga nategne.

Sve se to odvijalo munjevitom brzinom — u jednoj sekundi. Još jednom, poslednji put zablista izvanredna veština velikog vođe bande iz Tombstona.

— Fin — promuklo se zaori očajni krik iz njegovog grla. — Ne... Fin — ne čini to!

Ali gore, strelac u zasedi se uspravi s puškom uperenom u maršala.

Pre nego što je mogao da okine, Ajk Klanton pruži napred revolver i odjeknu urlik kolta.

Telo strelca se zaljulja, puška mu padne na zemlju, on se zatetura nazad, onda opet napred i pod njegovom velikom težinom slomi se ograda i čovek se sruši dole na ulicu.

Ležao je tu, mlad čovek, raširenih ruku, smeđe kose sa žutim poput čilibara otvorenim staklastim očima i rošavim licem: Fin Klanton.

Zaprepašćeni ljudi su nemo zurili u njega.

Niko se ne pomače.

Trebalo je da prođu par beskonačnih sekundi, dok je Ajk uspeo da se pokrene i još sa koltom u ruci je prilazio bratu.

Vajat koji je mogao da ga vidi

samo iz profila, primeti kako mu se grubo, surovo lice trza.

— Fin... — šaputao je očajno i iz očiju prekaljenog borca Isaka Josipa Klantona potokom su curile suze.

Vilice su mu se tresle, ali on se nije ni na šta obazirao i samo je jecao kao dete: — Fin...

Nemarno je odbacio revolver.

Ljudi su zbunjeno gledali u njegova leđa, koja su se tresla od jecaja.

Onda pređe rukom preko lica i okrene se. Zabaci glavu, te skoro krikne:

— Zato sam Vajate Erpe bio ovde, kao i u Tombstonu, u Taksonu i u Sonori! Zato što sam znao da je bio s drugima, da je bio peti! Da je ubio tvoga brata! A da nije mogao da čuti. Zato sam ga svuda tražio.

Krene dva koraka napred, uperi pogled niz ulicu i tužno reče:

— I u Loraku je groblje tako odvratno — i tako daleko...

Poštar Daugert trčao je ulicom, mašući čoveku iz Misurija nekom ceduljom.

— Odgovor iz Santa Fea, maršale! — vikao je na sav glas.

Maršal uze telegram i pročitao.

„Slučaj Hankover će biti ponovo ispitan. Možda nam možete i vi pomoći. Pozdrav. Džon Vič, sudija.”

Vajat zgužva cedulju i poštaru samo klimne glavom.

Ovome zamre osmeh na usnama kada primeti maršalovu hladnoću, pa se okrene i ugleda isti izraz i na licu Doka Holideja. Tek tada je pažljivije pogledao oko sebe i video Oklandove i čoveka, koji je ubio rođenog brata. Onda se brzo okrenuo i odjurio, kao da su ga sve furije pakla terale niz ulicu.

Šerif upitno pogleda maršala i glupo reče:

— Bila je — samoodbrana.

Vajat umorno potvrdi:

— Da, samoodbrana...

Ajk Klantonova glava beživotno klonu na prsa i on jedva razgovetno mrmljaše i dalje:

— Groblje je tako odvratno hladno i tako daleko...

KRAJ

Obaveštavamo čitaoce da raspolažemo primercima do sada izašlih brojeva „VIKEND ROMANA” iz serije „VAJAT ERP”:

1. LEDI VINCESTER	34. ATLANTIK SITI
2. DOŠLIJAK SA MISURIJA	35. STRELAC IZ KOLORADA
3. U PESKU TEKSASA	36. TEKSAŠKA KRV
4. DVOBOJ KOD
DAVOLJE KULE	37. GRAD UPLAŠENIH
5. GROB U ARKANZASU	38. ŠERIF IZ FARLEJA
6. PUT ZA ŠERIDAN	39. LOVAC NA MUSTANGE
7. ZLATNI BIL	40. KAMP DRVOSEČA
8. PAKAO U VIČITI	41. NOĆ U SIJUKS SITIJU
9. JAHAC SA ZVEZDASTIM
MAMUZAMA	42. KLANTONOVA BANDA
14. ŠERIF IZ DODŽ SITIJA	43. PREPAD U KLANCU
15. ERP I VARALICA	44. BITKA U LAMESI
16. OLUJA NAD SIMERONOM	45. ZAKON KOLTA
17. ČOVEK S BIČEM	46. NA POGREŠNOM TRAGU
18. VUKOVI IZ KOLORADA	47. ZLATONOSNA REKA
19. STARI GONIČ	48. KRVAVI SUDIJA
20. INDIJANSKO SEDLO	49. ŽUTI DŽIM
21. HITAC IZ ZASEDE	50. BEGUNAC IZ FORT VORTA
22. AJDAHO KID	51. KOČIJA ZA SALINU
23. LEDENI VETAR MONTANE	52. ŽIGOSANI
24. KRALJ STOČARA	53. BRONKO BIL
25. DŽIMIJEVA BANDA	54. KRISTAL PALAS
26. CRNI DŽO	55. PUCNJI U TOMBSTONU
27. USPAVANI PAKAO	56. BANDIT U TOMBSTONU
28. OPASNA BRAĆA	57. OTMICA
29. DRVO ZA VEŠANJE	58. OBRAČUN KOD
O. K. KORALA
30. TEROR U BLAFU	59. BITKA ZA RANČ
31. ZAVEJANI TRAGOVİ	60. KARAVAN ZA NEVADU
32. MELEZ	61. METAK U LEĐA
33. MOMCI SA RIVER RANČA	

Navedene romane možete dobiti, ako uplatite na čekovni račun br. 657-1-255 NIP, FORUM, Novi Sad, 1 dinar po svesci i poštarinu od 0,80 dinara.

ČETVRTKOM
U PRODAJI

PANORAMA

NOVO ! NOVO ! NOVO ! NOVO !

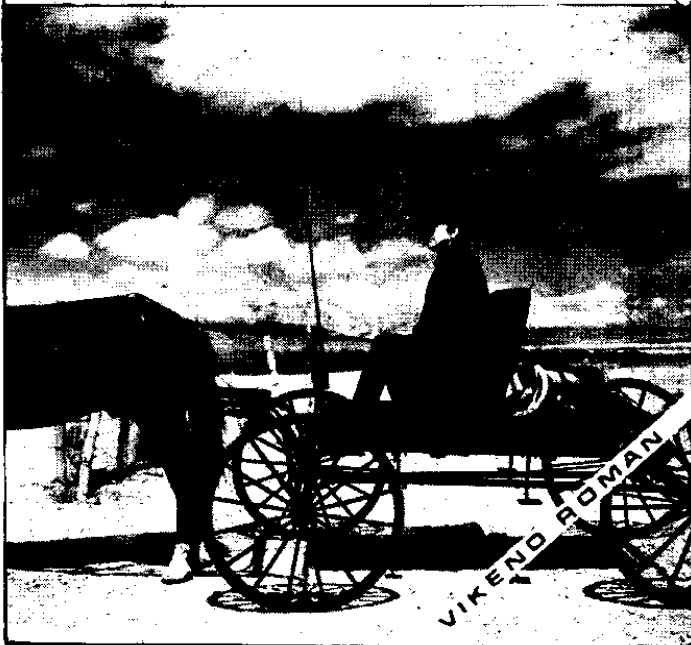
DESETI BROJ

STRIPOTEKE „PANORAMA“

U APRILU

ČITAJTE SLEDEĆI ROMAN

VAJAT ERP
BROJ: 68 CENA 2 D.
DOK HOLIDEJ

MLADI ŠERIF
VIKEND ROMAN

**SVAKOG 1-og, 10-og i 20-og
U MESECU NOVA SVESKA!**

64 STRANE - 2 DINARA!

Izdaje i štampa NIP „FORUM“, Novi Sad, Vojvode Mišića 1.
Odgovorni urednik: TOMISLAV KETIG. Tehnički urednik: BOSKO
ALEKSIC. Kreacija i izbor: D. MILOSAVLJEVIC. Pretplata: na 3
meseca 18 din. na 6 meseci 36 din. na 1 godinu 72 din. Za inostran-
stvo cene su dvostruke. Uplatu vršiti na tek. račun 657-1-255 sa
naznakom za „Vikend romane“.

APRIL 1970.